

Onderzoek naar het economisch vestigingsklimaat in Dronten

Eindrapport
Rekenkamer Dronten

BMC
17 juni 2020
T. (Tom) Plat MA
drs. S.J. (Koos) de Groot
T. (Talitha) de Boer MSc
Projectnummer: PO012408
Correspondentienummer: DH-2505-0573
Classificatie: Openbaar

Inhoud

Leeswijzer	1
Voorwoord	2
Hoofdstuk 1 Inleiding	4
1.1 Invloed van de gemeente op het vestigingsklimaat	4
1.2 Belang van het onderwerp voor de gemeenteraad	5
1.3 Doelstelling onderzoek	5
Hoofdstuk 2 Conclusies en aanbevelingen	6
2.1 Conclusies	6
2.2 Aanbevelingen	10
Hoofdstuk 3 Onderzoeksverantwoording	14
3.1 Hoofd- en deelvragen	14
3.2 Normenkader	15
3.3 Onderzoeksaanpak	16
Hoofdstuk 4 Wat is economisch vestigingsklimaat?	17
4.1 Economisch vestigingsklimaat	17
4.2 De gemeente als facilitator	18
Hoofdstuk 5 Beleid	20
5.1 Economisch beleid	20
5.2 Actieplannen	22
5.3 Maatschappelijke ontwikkelingen en trends in het beleid	25
5.4 Bevindingen ten aanzien van beleid	28
Hoofdstuk 6 Organisatie	29
6.1 Belegging taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden	29
6.2 Samenwerking in SEA-groepen	30
6.3 Status van de SEA-groepen	32
6.4 Bevindingen ten aanzien van de organisatie	32
Hoofdstuk 7 Uitvoering	34
7.1 Reflectie vanuit de lokale samenwerkingspartners	34
7.2 Reflectie regionale samenwerkingspartners	36
7.3 Samenvatting van bevindingen ten aanzien van de uitvoering	40
Hoofdstuk 8 Resultaten	41
8.1 Doelstellingen vanuit het SEV	41
8.2 Ingezette middelen	45
8.3 Bevindingen ten aanzien van de resultaten	46

Hoofdstuk 9	Evaluatie	47
9.1	Informering en positionering van de raad	47
9.2	Peiling onder inwoners en ondernemers	48
9.3	Ondernemerspeiling	49
9.4	Burgerpeiling	52
Bijlage 1	Normenkader	56
Bijlage 2	Bestudeerde documenten	59
Bijlage 3	Lijst van gevoerde gesprekken	60
Bijlage 4	Online vragenlijst inwoners en ondernemers	61

Dit document is opgesteld door BMC en de (auteurs)rechten met betrekking tot de inhoud en het format van dit document berusten bij BMC. Dit document is uitsluitend bedoeld voor gebruik door de opdrachtgever en mag niet worden gepubliceerd of aan anderen ter beschikking worden gesteld zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van BMC.

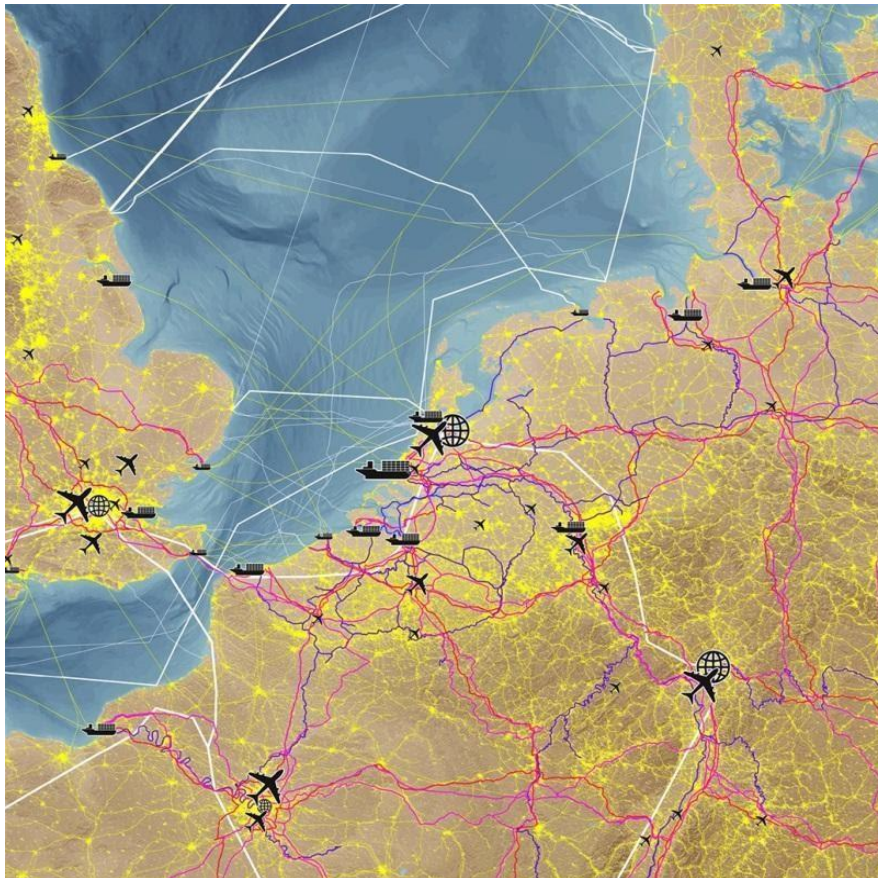
Leeswijzer

Het onderzoek is opgebouwd uit twee delen. Deel I is te beschouwen als een zelfstandig leesbaar onderzoeksrapport. In dit deel zijn de hoofdlijnen van het onderzoek en de belangrijkste uitkomsten op hoofdlijnen beschreven.

In dit deel leest u:

- De aanleiding voor het onderzoek.
- Het belang van het onderwerp voor de gemeenteraad.
- De doelstelling van het onderzoek.
- De conclusies uit het onderzoek.
- De aanbevelingen en de lessen voor verbetering.

In Deel II is het integrale onderzoek opgenomen met daarin de beantwoording van de onderzoeksvragen en de onderbouwing van de conclusies en aanbevelingen.

Voorwoord

Voor u ligt het rapport van het rekenkameronderzoek naar het economisch vestigingsklimaat in Dronten. Hierin doen we verslag van de onderzoeksactiviteiten die plaatsvonden in de periode januari 2020 tot en met april 2020.

Dit rapport geeft een overzicht van de bevindingen van het onderzoeksteam, zoals verzameld aan de hand van de onderzoeksvragen van de Rekenkamer.

DEEL I

DE ESSENTIE VAN HET ONDERZOEK

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Invloed van de gemeente op het vestigingsklimaat

De gemeente speelt, samen met de provincie, kennisinstellingen en het bedrijfsleven, een cruciale rol in de versterking van de regionale economie. Regionale economie wordt in het Interbestuurlijke Programma – dat is gesloten tussen het Rijk, provincies en gemeenten – getypeerd als versneller van allerlei gewenste maatschappelijke ontwikkelingen. Economie is een belangrijke motor achter onze welvaart, ons welzijn en onze vooruitgang. De kennis, innovatiekracht en ondernemerszin die voor een groot deel in de regio worden ontwikkeld, kunnen bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen, zoals de klimaatverandering, de energietransitie en de circulaire economie.

In het Economisch Programma van de provincie Flevoland staan ondernemerschap en groei van het midden- en kleinbedrijf (mkb) centraal. Daarbij wordt gewerkt aan het creëren van een klimaat waarin de ondernemer zijn groeistrategie optimaal ten uitvoer kan brengen.

Op gemeentelijk niveau staat het vestigingsklimaat centraal. Dat bepaalt hoe aantrekkelijk een gemeente is voor bedrijven om een vestiging te openen, uit te breiden, te blijven of te verplaatsen. De bereikbaarheid, het opleidingsniveau, de aanwezigheid van andere bedrijven en de vestigingsmogelijkheden zijn van groot belang of een bedrijf zich wel of niet wil vestigen in een gemeente.

De overheid kan de economie niet van bovenaf sturen, noch door het opstellen van bestemmingsplannen, noch door zoveel mogelijk grond uit te geven. De economie of economische ontwikkeling zit in de bedrijvigheid en het ondernemerschap dat reeds gevestigd is, tijdig inspelen op ontwikkelingen van buitenaf, innovaties, samenwerking tussen bedrijven en bijvoorbeeld de beschikbaarheid van goed en voldoende gekwalificeerd personeel. De gemeente kan hierop invloed uitoefenen door ontwikkelingen, groei en nieuwe vestigingen zo goed mogelijk te faciliteren, door in te spelen op wensen en behoeften van ondernemers, om zo een optimaal mogelijk vestigingsklimaat te creëren.

Onder de slogan *'loslaten in vertrouwen'* zet de gemeente Dronten in op samenwerking met ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstituten en inwoners, met als doel het vestigingsklimaat te versterken. In de Sociaal Economische Visie (SEV) Dronten van mei 2017 schetst de gemeente de richtinggevende koers die gemeente en ondernemers gezamenlijk hebben uitgezet voor de economie van Dronten in de komende jaren. De gezamenlijke ambitie is gericht op het versterken van de economische vitaliteit van bedrijven, ruimte voor ondernemerschap en innovatie en vergroting van werkgelegenheid. Dit alles met nadrukkelijke aandacht voor vitaliteit van de kernen en welvaart in brede zin.

1.2 Belang van het onderwerp voor de gemeenteraad

Gemeenteraden kunnen – mede vanuit hun kaderstellende rol – bijdragen aan een goede regionale economische structuur door het college van B&W op te dragen om economisch, ruimtelijk en sociaal beleid beter te verbinden, door innovaties op onder andere het gebied van duurzaamheid te combineren met vernieuwend ondernemerschap en door het wegnemen van tegenstrijdige prikkels.¹ Daarnaast kan de raad vanuit haar budgetrecht prioriteiten stellen en keuzes maken over de te verdelen budgetten. Aandacht voor snelheid en flexibiliteit in het ruimtelijke orderingsbeleid is nodig, waarbij een goed gemotiveerde integrale afweging en democratische legitimatie verzekerd dienen te worden. Een betere afstemming van onderwijs, kennisinstellingen en arbeidsmarkt is cruciaal voor het verdienvermogen van Nederland, zowel op korte als langere termijn.

1.3 Doelstelling onderzoek

De Rekenkamer Dronten voert een onderzoek uit naar het economisch vestigingsklimaat van de gemeente. Met het onderzoek wil de Rekenkamer inzicht krijgen in de vraag of de gemeente Dronten op een doelmatige en doeltreffende manier de voorwaarden voor een gunstig vestigingsklimaat creëert voor ondernemers. Daarbij wordt eveneens onderzocht in hoeverre dit aansluit op de voor de burger gewenste leef- en leefwereld.

Het onderzoek van de Rekenkamer richt zich primair op de wijze waarop in de gemeente Dronten vorm is gegeven aan het economisch vestigingsklimaat, de doelen die daarbij zijn gesteld en in hoeverre hierbij inwoners, ondernemers en maatschappelijke trends zijn meegenomen. Specifieke aandachtspunten die in het onderzoek zijn meegenomen:

- Zijn maatschappelijke ontwikkelingen en trends, zoals de energietransitie, demografische ontwikkelingen, de overgang naar een duurzamere economie, internet/ICT-ontwikkelingen en participatie van burger en ondernemer, herkenbaar meegenomen in het beleid?
- Heeft de gemeente Dronten nagedacht over de gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen op haar economisch beleid en de leef- en leefwereld van de burger, en de wijze waarop zij daar invulling aan geeft?

De Rekenkamer Dronten heeft gekoppeld aan de doelstelling de volgende centrale onderzoeksvraag geformuleerd:

Hoe geeft de gemeente Dronten, gegeven de maatschappelijke ontwikkelingen en trends, haar economisch beleid vorm, en draagt de aanpak bij aan een voor de ondernemer geschikt vestigingsklimaat en een voor de burger gewenste leef- en leefwereld?

De centrale onderzoeksvraag is verder geoperationaliseerd door middel van dertien deelvragen. De deelvragen zijn onderverdeeld onder de aspecten die tezamen de beleidscyclus vormen die gemeenten normaliter hanteren bij de voorbereiding, organisatie, de uitvoering en de evaluatie van beleid.

¹ Bijvoorbeeld bedrijven die willen groeien maar hier tegelijkertijd allerlei nieuwe vergunningen voor dienen aan te vragen bij de gemeente.

Hoofdstuk 2 Conclusies en aanbevelingen

2.1 Conclusies

Op basis van de bevindingen, zoals beschreven in Deel II, zijn de volgende conclusies getrokken.

Algemene conclusie

Tijdens het onderzoek waarin er met alle respondenten op een constructieve en open wijze is gesproken over het economisch beleid en leef- en vestigingsklimaat van de gemeente Dronten, is het volgende naar voren gekomen. De gemeente Dronten heeft een gedegen en goed uitgewerkte economische beleidsvisie waarin rekenschap wordt gegeven van maatschappelijke ontwikkelingen en trends, zoals duurzaamheid, circulaire economie en het leefbaar houden van de kernen en wijken. Tegelijkertijd zien we dat de uitwerking hiervan in (uitvoerings)plannen nog niet voldoende concreet is gemaakt. Er zijn een aantal Sociaal Economische Agenda (SEA)-groepen opgericht rondom thema's zoals Agrofood en Toerisme, maar de status van deze groepen en hun rol zijn niet altijd duidelijk voor iedereen. Ook zijn er als het gaat om het aanhaken van ondernemers en externe partijen bij de organisatie (bijvoorbeeld middels de SEA-groepen) nog verbeterlagen te maken. In de uitvoering zien we echter dat de gemeente flinke stappen zet en ook goed op weg is om een duurzaam vestigingsklimaat te creëren, waarin ondernemers zich blijvend willen vestigen en waarin rekenschap wordt gegeven van de wensen van inwoners. Het inzichtelijk maken van de resultaten op het gebied van het economisch vestigingsklimaat en de terugkoppeling hierover is nog niet op orde, komt duidelijk naar voren uit het onderzoek. Dat is een gemiste kans, want Dronten doet het op heel veel vlakken eigenlijk heel goed.

Conclusies ten aanzien van beleid

De gemeente Dronten voert in het algemeen een faciliterend – en op onderdelen een stimulerend – economisch beleid. Het economisch beleid van de gemeente is gebaseerd op de *Sociaal Economische Visie 2017-2021 (SEV)*. Het betreft een dynamische visie waarin het beleid op hoofdlijnen wordt beschreven. Er zijn vijf concrete doelstellingen in de visie benoemd:

- Stijging van de werkgelegenheidsgraad in Dronten
- Werkgelegenheidsgroei
- Daling winkelleegstand
- Aantrekken van bovenregionale vestigers
- Verbetering van de dienstverlening

Daarnaast zijn er in de visie vier speerpunten (met twee kernsectoren) benoemd: Agro & Food, Vrijtijdseconomie (Toerisme & Recreatie), Acquisitie en Vitale Centra. Hiervoor zouden vier actieplannen zijn geschreven, maar alleen voor vrijetijdseconomie en acquisitie ligt er op dit moment een vastgesteld plan. Het plan voor de vitale centra is nog in voorbereiding. Per actieplan zijn er doelstellingen geformuleerd. Deze zijn meetbaar en concreet. De relatie tussen doel, gekozen beleidsacties en inzet van personele en financiële middelen is echter beperkt inzichtelijk. Er wordt geen voortgangs- of verantwoordingsinformatie bijgehouden over de voortgang op de doelstellingen uit ieder actieplan. Wel wordt in de jaarlijkse programmabegroting gerapporteerd op basis van indicatoren.

Deze indicatoren hebben echter geen relatie met de beleidsvisie en zeggen dan ook weinig over het behalen van het effect van de beleidsdoelstellingen die in de SEV zijn genoemd.

Vastgesteld kan worden dat er in de SEV – en bij de uitwerking en doorwerking hiervan in hieruit voortvloeiend beleid – rekening wordt gehouden met ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, technologie en ICT. Hierbij wordt vooral getracht de kansen die dit biedt te benutten, door het te verbinden met de ontwikkelingen in de sterke sectoren (vooral op het gebied van agrofood). Omgekeerd zijn er ook enkele voorbeelden te vinden in het omgevingsbeleid waarbij de link naar economische sectoren wordt gelegd. Of er in de uitvoering van de beleidsplannen ook voldoende op wordt ingespeeld, is moeilijk te beoordelen. Ook bij informatie vanuit de voortgangsbewaking is weinig terug te vinden. Dit hangt wellicht ook samen met het feit dat er geen meetbare indicatoren zijn over de verbinding met deze ontwikkelingen en thema's.

De economische kracht en structuur van een regio worden niet alleen bepaald door de harde economische factoren als aanwezigheid van grote bedrijven, voldoende ruimte voor bedrijventerreinen en aanwezigheid van een universiteit met een campus, laboratoria, enzovoorts. Het gaat er ook om hoe aantrekkelijk een gebied is om te wonen, werken en leven. Een aantrekkelijk leefklimaat is onlosmakelijk onderdeel van een aantrekkelijk vestigingsklimaat. En ook andere factoren zoals een evenwichtige regionale arbeidsmarkt, bereikbaarheid en natuur- en milieukwaliteit zijn bepalend voor de kracht van de regio/gemeente.

We zien dat er in de integraal geformuleerde beleidsplannen wel aandacht wordt besteed aan deze relaties en de koppeling tussen bijvoorbeeld economie en duurzaamheid/milieukwaliteit, maar op concreet uitvoeringsniveau is die relatie vaak niet heel zichtbaar of tastbaar. Dat geldt in het bijzonder voor duurzaamheid. Het stimuleren van duurzaam ondernemen krijgt volgens de ondernemers weinig aandacht in Dronten. En dat terwijl de gemeente op landelijke indicatoren met betrekking tot duurzame energie heel goed scoort. Hier liggen kansen om de rol van de gemeente te versterken: in zichtbare maatregelen op het gebied van duurzaam ondernemen en wellicht ook in de marketing van het beleid. Verder valt op dat veel partijen Dronten zien als een aantrekkelijke gemeente om te wonen en leven. De pendel is relatief groot in Dronten. Dit duidt erop dat de bedrijvigheid in de eigen regio gering is. We zien in de plannen dat hier, met uitzondering van agro-food, weinig op wordt ingespeeld.

Conclusies ten aanzien van de organisatie

De gemeente heeft zeven personen in dienst die actief zijn op het gebied van economie. Binnen het team Economische Zaken is het werk toebedeeld aan de verschillende taakvelden en sectoren. Er wordt actief werk gemaakt van relatiebeheer en accountmanagement.

Het afgelopen jaar is de inzet voor acquisitie versterkt wat ook tot een aanvullend plan en nieuwe activiteiten leidt. De resultaten van het accountmanagement en acquisitie zijn op dit moment nog niet inzichtelijk voor alle betrokkenen, waaronder – niet in de laatste plaats – de gemeenteraad. Dit is grotendeels terug te leiden op de beperkte contacten – zowel persoonlijk als schriftelijk via rapportages – tussen de raad en de ambtelijke organisatie.

De samenwerking van economie met andere beleidsvelden en vice versa is de afgelopen jaren geïntensiveerd. Wat hierbij ook helpt is dat economie is ondergebracht bij een veel grotere afdeling. Hoewel de relatie tussen economie en de omgevingsvisie op dit moment niet heel nadrukkelijk terug te vinden is in het huidige beleid, staan de luiken wel open binnen de organisatie.

Vastgesteld kan worden dat er intern een lijn ontstaat van sectoraal naar integraal denken en van afstemming naar samenwerking. Daarbij valt ook op dat actief wordt ingespeeld op de nieuwe Omgevingswet/-visie.

Vanuit de gemeente wordt veel samengewerkt met de verschillende SEA-groepen waarin ondernemers en onderwijs vertegenwoordigd zijn. De samenwerking binnen de SEA-groepen wordt over het algemeen als positief ervaren. De werkwijze sluit goed aan bij de SEV, waarin gesteld wordt dat de gemeente wil faciliteren en stimuleren. Aandachtspunten zijn dat er meer en betere communicatie nodig is over de status van de SEA-groepen. Daarnaast opereren sommige SEA-groepen al langere tijd in dezelfde samenstelling met dezelfde mensen, wat de onafhankelijkheid en de dynamiek niet bevordert.

Wat verder opvalt, is het grote aantal SEA-groepen (zeven). Actieve betrokkenheid vergt van zowel ondernemers als ambtenaren veel tijd; sommige ondernemers zijn betrokken bij meerdere SEA-groepen. Omdat de groepen zijn opgesplitst naar sectoren en thema's, kan de integraliteit en het leggen van cross-sectorale verbindingen (die kunnen zorgen voor innovaties), ongewild belemmerd worden. Vastgesteld kan dus worden dat de SEA-groepen gewenst en geschikt zijn als vehikel om ook ondernemers en externe partijen aan te haken bij het beleid, maar dat de organisatie van de groepen nog verbeterd kan worden.

Conclusies ten aanzien van de uitvoering

De gemeente Dronten heeft verschillende partners op zowel lokaal als regionaal niveau. Op lokaal niveau heeft de gemeente Dronten goed contact met de ondernemersvereniging De Driehoek en de Business Breakfast Club Dronten. Verschillende ondernemers die aangesloten zijn bij deze clubs, opereren ook in de SEA-groepen van de gemeente. De ondernemersclubs zouden graag, los van de SEA-groepen, periodiek overleg willen met de gemeente over meer algemene economische onderwerpen. Verder geven ze aan het belangrijk te vinden dat de gemeente open communiceert. Daarbij is het van belang dat het bedrijfsleven weet wanneer zij mogen en kunnen meepraten en wanneer niet.

Dronten telt twee grote onderwijsinstellingen: de Aeres Hogeschool en Landstede - Het Perron (v)mbo. Qua profiel sluit de Aeres Hogeschool goed aan bij de Agro & Food-profilering van de gemeente. De relatie tussen onderwijs en de Agro & Food SEA-groep is volgens respondenten erg goed. De SEA-groep Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt heeft diverse bijeenkomsten georganiseerd waarin overheid, ondernemers en onderwijs betrokken waren. Het is echter niet voor iedereen duidelijk waar deze SEA-groep zich op dit moment mee bezighoudt, ook niet bij de onderwijspartners.

Het valt op dat diverse organisaties, zoals de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Horizon en de provincie min of meer dezelfde doelen nastreven als de gemeente Dronten, maar dat met hen nog weinig wordt samengewerkt. Uit gesprekken komt eerder een beeld naar voren dat Horizon en de provincie onbedoeld als beleidsconcurrent worden gezien. Door de samenwerking met deze organisaties te versterken, kunnen ondernemers en onderwijsinstellingen zeer waarschijnlijk meer profiteren dan wanneer door de gemeente alleen wordt opgetrokken (bijvoorbeeld op het gebied van het binnenhalen van (inter)nationale subsidies).

Dronten heeft de blik qua regionale samenwerking een tijdlang vooral naar het oosten gericht. Door de intensieve samenwerking met de Regio Zwolle zijn de contacten met de provincie Flevoland, de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij en het zuidwesten van Dronten een tijdlang verminderd, bemerken meerdere respondenten. Hierdoor bestaat het risico dat Dronten kansen mist. Inmiddels worden de contacten met de provincie en met de gemeenten Urk en Noordoostpolder weer aangehaald.

Een duidelijke visie op regionale samenwerking ontbreekt. Het aanbrengen van focus met wie men wil samenwerken, waarover en waarom wordt door meerdere samenwerkingspartners als verbeterpunt genoemd. Daarbij is het belangrijk om goed voor ogen te hebben wat men uit de regionale samenwerking wil halen, bemerken respondenten. Als laatste komt uit diverse gesprekken naar voren dat Dronten zich regionaal nog niet genoeg profileert. Als de gemeente impact wil maken in regionaal verband, is focus op een beperkt aantal speerpunten nodig: 'daar waar de gemeente goed en uniek in is'. Dronten moet zichzelf op dit vlak beter positioneren.

Conclusies ten aanzien van de resultaten

In de Sociaal Economische Visie (SEV) zijn vijf hoofddoelstellingen geformuleerd: 1) stijging van de werkgelegenheidsgraad 2) stijging van de werkgelegenheid 3) daling van de winkelleegstand 4) aantrekken van bovenregionale vestigers en 5) de verbetering van de dienstverlening. Uit de resultaten blijkt dat Dronten bij sommige doelen goed op weg is om deze doelstellingen te halen. De werkgelegenheidsgraad en de werkgelegenheid zijn bijvoorbeeld gegroeid. Daarnaast is de winkelleegstand gedaald. Ten aanzien van de gemeentelijke dienstverlening zien we dat Dronten beneden het gemiddelde scoort in het mkb-onderzoek.² Met betrekking tot regionale vestigers is het onduidelijk waar Dronten staat in het behalen van dit doel.

Het totale budget voor economie bedraagt ongeveer € 450.000 (2018), waarvan ongeveer € 50.000 structureel en € 300.000 incidenteel (gekoppeld aan specifieke uitgaven). We zien dat het structurele budget als krap wordt ervaren. De beperkte financiële middelen vertalen zich in beperkte mogelijkheden voor het uitvoeren van projecten.

Verder moet worden opgemerkt dat er geen causaal verband bestaat tussen het budget voor het programma economie en de behaalde economische doelstellingen. Met andere woorden: de input (het budget) is meetbaar, maar de output (behaalde doelstellingen) is beperkt meetbaar. Daarnaast zijn enkele behaalde doelstellingen toe te schrijven aan nationale en mondiale economische ontwikkelingen. Het is hierbij onduidelijk in hoeverre het economisch resultaat kan worden toegeschreven aan het lokale economische beleid.

² Deze conclusie is gebaseerd op resultaten uit de MKB-monitor. Hierbij moet worden opgemerkt dat - gelet op de lage respons - de bevroegde ondernemers niet representatief zijn voor de gehele populatie.

Conclusies ten aanzien van de evaluatie

De raad geeft aan graag actiever geïnformeerd te willen worden over de voortgang van het economisch beleid. Een lacune hierbij is dat er in de financiële rapportages binnen de P&C-cyclus weinig indicatoren zijn waaruit blijkt hoe Dronten zich op economisch vlak ontwikkelt. In de begroting worden bovendien andere indicatoren gebruikt dan in de beleidsvisie. Hierdoor zijn de prestaties niet te monitoren.

Ook het terugkoppelen van resultaten buiten de vijf hoofddoelstellingen vanuit de Sociaal Economische Visie om is voor verbetering vatbaar, zoals op het gebied van acquisitie. De resultaten van de recent aangestelde acquireur zijn bijvoorbeeld niet inzichtelijk bij de raad, terwijl er wel degelijk vorderingen op dit vlak worden gemaakt.

Aan de andere kant bemerken respondenten vanuit zowel de gemeente als externe partijen (ondernemers en regiopartners) dat de betrokkenheid vanuit de raad niet altijd even groot is. Wel worden er op dit moment stappen genomen om de betrokkenheid te vergroten vanuit zowel de raad middels de werkgroep bestuurlijke vernieuwing als de ambtelijke organisatie. Zo geven verschillende respondenten uit de ambtelijke organisatie aan dat ze zeker meerwaarde zien in het vaker informeren van de raad, bijvoorbeeld door raadsinformatiebijeenkomsten. Daarbij is het natuurlijk aan het college om deze informatiebijeenkomsten te organiseren. Het perspectief van burgers en ondernemers vormt een belangrijke pijler in de doorontwikkeling van het beleid rondom het economisch vestigingsklimaat. Om de mening van de ondernemers en de burgers over het beleid omtrent het vestigingsklimaat te onderzoeken is een vragenlijst uitgezet. Gezien het geringe aantal respondenten kunnen er geen conclusies getrokken worden die representatief zijn voor de hele groep ondernemers en burgers. Wel staven de resultaten uit de vragenlijst hetgeen dat uit de interviews naar voren is gekomen. Zo komt uit zowel de interviews als de vragenlijst naar voren dat ondernemers het gevoel hebben dat er op het gebied van duurzaamheid (in termen van natuur, milieu en klimaat) nog weinig actie wordt ondernomen door de gemeente Dronten. Ook voelen de (veelal kleinere) ondernemers zich niet altijd voldoende betrokken bij de beleidsvorming. Ondernemers die zich wel betrokken voelen, zijn dit vaak via de SEA-groepen.

Inwoners zijn veelal tevreden over het winkelaanbod en de overige voorzieningen binnen de gemeente. Wat betreft de informatievoorziening, met name ook rondom duurzaamheidsthema's, zien ook zij ruimte voor verbetering. Het zou hierbij goed zijn als de gemeente zelf (nog) actiever uitdraagt bezig te zijn met maatschappelijke thema's zoals duurzaamheid en leefbaarheid.

2.2 Aanbevelingen

Aanbevelingen ten aanzien van beleid

- College: Zorg dat er voor de speerpunten Agro & Food en Vitale Centra zo snel mogelijk een actieplan wordt geschreven en vastgesteld, zoals ook is aangegeven in de Sociaal Economische Visie. Doordat er geen (vastgestelde) plannen zijn voor deze speerpunten, is de voortgang op de uitvoering momenteel niet te monitoren.
- College: Benut het inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals duurzaamheid en de circulaire economie nog nadrukkelijker in het beleid en communiceer, daar waar dat al terugkomt in beleid, hier meer en beter over.

- College en raad: Zorg dat er voortgangs- of verantwoordingsinformatie wordt bijgehouden over de voortgang op de doelstellingen uit ieder actieplan. En zorg ervoor dat er meetbare indicatoren worden opgenomen die verbinding houden met de doelstellingen en de ontwikkelingen op bepaalde thema's.

Aanbevelingen ten aanzien van de organisatie

- College: Zet in op het verder uitbouwen en versterken van accountmanagement en acquisitie, maar zorg er bovenal voor dat de resultaten hiervan en de nieuwe integrale werkwijze inzichtelijk worden gemaakt.
- College: Zorg dat de SEA-groepen facilitair ondersteund worden door de gemeente. Het bedrijfsleven is bereid mee te denken, maar moet ondersteund worden zodat zij zich kan richten op de inhoud. Met dit soort ondersteuning is ook een grotere bereidheid om deel te nemen te verwachten, waardoor meer roulatie in de SEA-groepen kan komen.
- College: Overweeg voor de nieuwe beleidsvisie om tot wat bijstellingen te komen in het aantal en de indeling van de SEA-groepen en/of de onderlinge interactie. Doordat de groepen zijn opgesplitst naar relatief veel sectoren en thema's, kan dit de integraliteit en het leggen van cross-sectorale verbindingen die kunnen zorgen voor innovaties ongewild belemmeren.

Aanbevelingen ten aanzien van de uitvoering

- College: Maak transparant over welke onderwerpen het bedrijfsleven wel of niet kan meepraten en adviseren en geef aan wat de status van een advies is. Koppel na besluitvorming over een advies zorgvuldig (direct en beargumenteerd) terug wat er met het advies is gedaan. Vanuit zowel ondernemers als de vertegenwoordigende clubs is meer helderheid gevraagd als het gaat om hun betrokkenheid en input. Meedenken en schrijven kost tijd, dus het zou goed zijn als de gemeente ook rekenschap geeft van de geleverde moeite en de wijze waarop dit wordt meegenomen in de uitvoering van het beleid.
- College en raad: Ontwikkel een duidelijke visie/strategie op regionaal samenwerken. Het is belangrijk om goed voor ogen te hebben wat men uit de regionale samenwerking wil halen en met welke partijen Dronten over welke thema's/onderwerpen samenwerkt en wanneer men tevreden is over de effectiviteit van de samenwerking.
- College: Profileer Dronten beter naar buiten toe. Als de gemeente impact wil maken in regionaal verband, is focus op een beperkt aantal speerpunten nodig, 'daar waar de gemeente goed en uniek in is'.
- College: Trek meer samen op met regiopartners die de facto dezelfde doelstellingen nastreven zoals de provincie en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij. Door de samenwerking met deze organisaties te versterken kunnen ondernemers en onderwijsinstellingen meer profiteren dan wanneer ze alleen optrekken bij bijvoorbeeld het binnenhalen van (inter)nationale subsidies.

Aanbevelingen ten aanzien van de resultaten

- College en raad: Stel een set aan prestatie-indicatoren op die gekoppeld kunnen worden aan de beleidsdoelstellingen. Maak duidelijk onderscheid in zaken:
 - Waar de gemeente via haar beleid en acties invloed op heeft. Hier kunnen output-indicatoren voor worden bepaald, gekoppeld aan de actieplannen (een soort thermometer; hierbij geldt het credo 'meten is weten').

- Macro-economische ontwikkelingen waar wel op ingespeeld moet worden met het beleid, maar waar de gemeente geen meetbare invloed op heeft (een soort barometer; hiervoor geldt het credo 'doe meer met ongeveer').
- College: Benut de kennis van Horizon en de provincie op dit gebied en trek waar mogelijk samen op. Horizon maakt onderscheid tussen 'causaliteit' en 'plausibiliteit' relaties. Door hier samen in op te trekken, kan ook gerichter worden afgesproken wie welke acties op zich neemt.
- College: Koppel de resultaten ten aanzien van de beleidsdoelstellingen periodiek terug.

Aanbevelingen ten aanzien van de monitoring en verantwoording

- College: Betrek de gemeenteraad bij het inrichten van de informatievoorziening, zodat raadsleden mee kunnen bepalen hoe en wanneer ze worden ingelicht over zowel de inhoudelijke taakuitvoering als de voortgang op de doelstellingen en de prestatie-indicatoren.
- College: Zorg ervoor dat de verantwoording en monitoring structureel worden ingericht. Maak er geen incidenteel onderzoek (of monitoringsrapportage) van, want hiermee is de voortgang niet te volgen. Koppel de beleidsdoelstellingen aan de monitor, zodat ook is na te gaan in hoeverre de streefwaarden worden gerealiseerd.
- College: Organiseer raadsinformatiebijeenkomsten ('zicht op beleid') waarbij ambtenaren een toelichting geven op de totstandkoming van een beleidsnota of belangrijke achtergrondinformatie geven over ontwikkelingen op thema's waar samen met andere partijen aan gewerkt wordt.
- College: Breng de ervaringen van ondernemers en burgers beter in beeld. Voor de doorontwikkeling van beleid is de input van burgers en ondernemers een belangrijke pijler. Daarbij heeft ook de raad behoefte aan meer gevoel bij de praktijk.
- College: Zorg ervoor dat er een structurele monitoring wordt ingericht.

DEEL II

VERDIEPING OP DE ESSENTIE VAN HET ONDERZOEK

Hoofdstuk 3 Onderzoeksverantwoording

Deel II van het rapport gaat gedetailleerder in op de bevindingen waarop de conclusies en aanbevelingen in Deel I zijn gebaseerd. Deel II kent de volgende hoofdstukindeling:

- Hoofdstuk 3: Onderzoeksverantwoording
- Hoofdstuk 4: Wat is economisch vestigingsklimaat?
- Hoofdstuk 5: Beleid
- Hoofdstuk 6: Organisatie
- Hoofdstuk 7: Uitvoering
- Hoofdstuk 8: Resultaten
- Hoofdstuk 9: Evaluatie

In de bijlagen is de informatie opgenomen waarnaar in de tekst wordt verwezen.

3.1 Hoofd- en deelvragen

De Rekenkamer Dronten heeft de volgende hoofdvraag geformuleerd:

Hoe geeft de gemeente Dronten, gegeven de maatschappelijke ontwikkelingen en trends, haar economisch beleid vorm, en draagt de aanpak bij aan een voor de ondernemer geschikt vestigingsklimaat en een voor de burger gewenste leef- en beleefwereld?

De hoofdvraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen.

Beleid

1. Heeft de gemeente Dronten economisch beleid? Zo ja, hoe is dat geformuleerd: zijn de doelen, beoogde effecten en in te zetten middelen expliciet gemaakt?
2. Hoe zijn in dat beleid maatschappelijke ontwikkelingen en trends, zoals de energietransitie, transformatie naar een duurzamere economie en internet/ICT-ontwikkelingen meegenomen?
3. Welke doelen en bijbehorende effect- en prestatie-indicatoren heeft de gemeente Dronten opgesteld? En welke afspraken zijn er gemaakt over de monitoring?
4. In hoeverre zijn ondernemers, kennisinstellingen, de raad en inwoners actief betrokken bij de beleidsontwikkeling?

Organisatie

5. Hoe wordt het economisch beleid geïmplementeerd? Waar zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden belegd als het gaat om economisch beleid?

Uitvoering

6. In hoeverre worden ondernemers betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van het economisch beleid, en het meedenken over hoe maatschappelijke ontwikkelingen op een goede manier kunnen worden meegenomen?
7. Zijn er afspraken over samenwerking met andere gemeenten, de provincie en uitvoeringsorganisaties, zoals Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen gemaakt?
8. En hoe verloopt de samenwerking in de uitvoeringspraktijk?

Resultaten

9. Welke prestaties levert de gemeente Dronten op het gebied van het vestigingsklimaat en welke kosten zijn hiermee gemoeid?

Evaluatie

10. Hoe wordt de gemeenteraad over de voortgang van het beleid geïnformeerd (en is dit eenduidig, tijdig, juist en volledig)?
11. Hoe kijken ondernemers aan tegen het vestigingsklimaat van Dronten en de wijze waarop maatschappelijke ontwikkelingen daarin worden meegenomen?
12. Hoe wordt in de ontwikkeling en implementatie van het economisch beleid rekenschap gegeven van de wensen/behoefte van de burger nu en in de toekomst?
13. Worden ondernemers verleid tot het blijvend vestigen in Dronten?

Aanbevelingen voor bijstelling van het beleid

14. Hoe kan het gemeentelijk beleid ten aanzien van het economisch vestigingsklimaat worden verbeterd?

Afbakening onderzoek

- In dit onderzoek ligt de focus op het economisch vestigingsklimaat.
- We kijken weliswaar naar relevante omgevingsfactoren, zoals ruimte, bereikbaarheid, leefbaarheid en natuur en milieu omdat die invloed hebben op de aantrekkelijkheid van de gemeente om te ondernemen, maar gaan op die punten niet de diepte in. Wel onderzoeken we in hoeverre bij het economisch beleid wordt ingespeeld op relevante trends en ontwikkelingen op het gebied van onder andere duurzaamheid en ICT.
- Verder kijken we nadrukkelijk naar die factoren waarop de gemeente en haar inwoners en bedrijven invloed hebben en maken we op een aantal punten een vergelijking met omliggende en/of vergelijkbare gemeenten. We plaatsen de bevindingen wel in de regionale context, maar gaan ook hier niet de diepte in op de omliggende regio. Wel onderzoeken we in hoeverre de gemeente er in slaagt om gebruik te maken van mogelijkheden die relevante omliggende partijen, zoals de provincie, regionale samenwerkingsverbanden en regionale ontwikkelingsmaatschappijen, bieden om de economie van Dronten te versterken.

3.2 Normenkader

Om de verzamelde informatie te beoordelen en om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, is gebruikgemaakt van een normenkader. Dit kader is bij dit rapport gevoegd als bijlage 1.

3.3 Onderzoeksaanpak

Voor het verzamelen van de benodigde informatie en het beantwoorden van de onderzoeksvragen zijn verschillende onderzoeksmethoden gebruikt.

Documentenstudie

Op basis van de documentenstudie zijn de topiclijsten opgesteld voor de interviews met betrokkenen. Een complete lijst van de bestudeerde documenten is opgenomen in bijlage 2.

Lokaal huis-aan-huisblad onderzoek voorinwoners én ondernemers

Er is een vragenlijst uitgezet onder ondernemers en inwoners via het regionale huis-aan-huisblad de Flevopost. In de jaargang van week 8 is een artikel geplaatst waarin beide doelgroepen zijn aangespoord om deel te nemen aan het onderzoek. Middels een QR-code en een link hadden de lezers toegang tot de online vragenlijst. Twee weken later is er een herinnering verschenen in de Flevopost en is er zowel op de gemeentelijke site als op de sociale media van de gemeente een oproep tot deelname verschenen. Tevens hebben we de vragenlijst onder de aandacht gebracht bij de Ondernemersvereniging de Driehoek (OVDD) en bij de Business Breakfast Club (BBC). Met deze methoden is geprobeerd zo laagdrempelig mogelijk een lijst met relevante vragen over het vestigingsklimaat voor te leggen aan beide doelgroepen. Beide vragenlijsten zijn terug te vinden in bijlage 4.

Interviews met betrokken organisaties/functionarissen

Voor verdieping en nadere duiding zijn interviews gehouden. Er zijn intern gesprekken gevoerd met medewerkers van de ambtelijke organisatie, de verantwoordelijke portefeuillehouder en de gemeenteraad. Daarnaast hebben we gesprekken gevoerd met lokale ondernemers, een aantal vertegenwoordigers van belangen- en/of netwerkorganisaties en met samenwerkingspartners in het economisch beleid zoals de provincie Flevoland, de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Horizon, de Economic Board Zwolle en het onderwijs (vmbo en mbo). De complete lijst van geïnterviewde personen is te vinden in bijlage 3. Voor de interviews met intern en extern betrokkenen hebben we topiclijsten gehanteerd.

Hoofdstuk 4 Wat is economisch vestigingsklimaat?

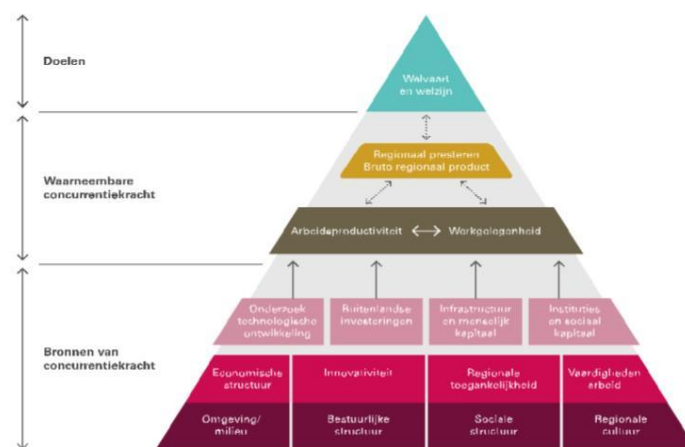
In dit hoofdstuk zetten we uiteen wat we onder het economisch vestigingsklimaat verstaan, welke taken de gemeente toebedeeld heeft gekregen en waar de gemeenteraad een rol in kan spelen.

4.1 Economisch vestigingsklimaat

Economisch vestigingsklimaat is een breed begrip. Het vestigingsklimaat geeft aan hoe aantrekkelijk het is voor ondernemers om een vestiging te openen in een bepaalde plaats of regio. De mate van succes wordt bepaald door een groot aantal factoren, zoals bijvoorbeeld een gezonde arbeidsmarkt, die aansluit bij de beroepsbevolking, een actief en vernieuwend bedrijfsleven, maar ook bereikbaarheid, digitalisering, verduurzaming en de kwaliteit van de woon- en leefomgeving met goede voorzieningen, vrijetijdsbestedingen, cultuur en erfgoed, enzovoorts.

Figuur 1 Wat bepaalt de sterkte van de economische structuur?

Wat bepaalt de sterkte van de economische structuur?

Bovenstaande piramide illustreert de verbinding tussen de meer 'harde' kant van de leefomgeving gericht op het bedrijfsleven (vestigingsklimaat) en de 'sociale' kant gericht op inwoners (leefbaarheid); twee kanten van dezelfde medaille. Om een aantrekkelijk gebied te zijn om te ondernemen zijn beide van belang. Waar het bij vestigingsklimaat versterkende maatregelen gaat om onderscheidende kwaliteiten/speerpunten, draait het bij leefbaarheid vaak om het voorkomen van *disqualifiers*: als bepaalde basisvoorwaarden, zoals voorzieningen of bereikbaarheid, niet op orde zijn, werkt dit zeer sterk door in de aantrekkelijkheid van het gebied en dus het vestigingsklimaat.

4.2 De gemeente als facilitator

De rol van de overheid in het economisch beleid is vooral faciliterend. Het is van belang dat decentrale overheden in staat worden gesteld om te investeren in bijvoorbeeld een aantrekkelijk vestigingsklimaat, in infrastructuur of andere basisvoorzieningen die de maatschappij als geheel ten goede komen, inclusief de economie. Ook hebben overheden een rol in het voorkomen van ongewenste economische effecten, zoals afwenteling van risico's, ondermijning, free-ridersgedrag en perverse prikkels. Een stimulerende rol is pas aan de orde op het moment dat gewenste investeringen niet vanzelf tot stand komen vanuit de markt en/of samenleving.

De inhoud van het economisch beleid van decentrale overheden is niet helder omljnd. De verantwoordelijkheid voor economische opgaven is ook niet het exclusieve domein van één bepaalde overheidslaag. Het is een typisch voorbeeld waar het begrip **complementair overheidsbestuur** op van toepassing is.

Het regionaal economisch beleid is primair gedecentraliseerd naar de provincies en wordt vaak door samenwerking binnen de regio tot uitvoering gebracht. De provincie is de democratische gelegitimeerde overheid om op regionale schaal de bovenlokale afwegingen te maken. Daarnaast wordt er ook in regioverband samengewerkt om gezamenlijke doelen te bereiken, zoals in de regio Zwolle waarin 22 gemeenten en vier provincies samenwerken.

Het economisch beleid van gemeenten heeft een vrij diffuus karakter (aldus de Raad voor de Financiële Verhoudingen). Gemeenten zien voor zichzelf vooral een taak weggelegd in het versterken en ontwikkelen van een aantrekkelijk economisch vestigingsklimaat voor bedrijven en ondernemers, het stimuleren van samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs, het bevorderen van werkgelegenheid, de beschikbaarheid van ruimte voor bedrijfsvestigingen, een goede infrastructuur gericht op bereikbaarheid en veiligheid en het stroomlijnen van gemeentelijke procedures. Sommige gemeenten hebben een bedrijfscontactfunctionaris aangesteld om hiervoor zorg te dragen. Specifieke elementen in het gemeentelijk economisch beleid zijn ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerreinen, de zorg voor detailhandelsvoorzieningen, citymarketing, toerisme en recreatie.

De uitgaven lopen, volgens de Raad voor de Financiële Verhoudingen, per gemeente sterk uiteen, waarbij wel opvalt dat grotere gemeenten meer uitgaven onder de functie economische aangelegenheden verantwoorden dan kleinere gemeenten, maar ook tussen gemeenten van een ongeveer gelijke omvang is sprake van grote verschillen. Veel van de uitgaven die aan het economisch beleid van een gemeente kunnen worden toegerekend, zijn nauw verweven met andere gemeentelijke taakvelden, en dus lastig vergelijkbaar. Het gevolg is dat uitgaven die met het economisch beleid in verband kunnen worden gebracht, op vele plaatsen in begroting en rekening tot uitdrukking kunnen komen. Naast apparaatskosten voor het coördineren, faciliteren en stimuleren speelt de ruimtelijke ordening (via het bestemmingsplan/omgevingsplan) een belangrijke rol in het economisch beleid van gemeenten omdat de gemeente daarmee de ruimte voor verschillende economische functies vastlegt.

Veel gemeenten, waaronder de gemeente Dronten, zien hun rol vooral in het aanjagen van samenwerking en het ondersteunen en ruimte geven aan initiatieven. Daarbij is samenwerking met andere publieke en private partners onmisbaar. Gemeenten kunnen een bescheiden, maar wel degelijk belangrijke rol spelen op het gebied van de lokale en regionale economie.

De gemeente is dan vooral een onafhankelijke partij die verbindingen maakt of ondersteunt en inzet op stimuleren, ondersteunen, verbinden, inspireren en agenderen.

Hierbij kan de gemeente gebruikmaken van andere partijen in haar omgeving, zoals de provincie, de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) en andere intermediaire organisaties zoals de Kamer van Koophandel en de Economic Board.

Diverse zaken die van belang zijn voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat zijn ook bij het Rijk belegd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de verantwoordelijkheid voor de hoofdinfrastructuur (snelwegen en spoor), kennis en (hoger) onderwijs, kredietverstrekking en regelruimte. Daarnaast biedt de Europese Unie met tal van stimuleringsregelingen mogelijkheden voor het aanjagen van onder andere innovaties in duurzaamheid en research en development.

Samengevat richten gemeenten zich bij het economisch beleid in het algemeen op:

- verbetering van het vestigingsklimaat voor bedrijven en betere dienstverlening aan het bedrijfsleven;
- bevorderen van ondernemerschap;
- verbindingen leggen met bedrijven en onderwijs;
- verminderen van onnodige regeldruk;
- regionaal arbeidsmarktbeleid.

We herkennen deze punten, en dan in het bijzonder de eerste drie, ook in de beleidsvisie van de gemeente Dronten.

Hoofdstuk 5 Beleid

In dit hoofdstuk geven we weer hoe de gemeente Dronten het beleid omtrent het economisch vestigingsklimaat heeft ingestoken. Ook beschrijven we welke (SMART-geformuleerde) doelen de gemeente heeft gesteld en kijken we naar de rol en aandacht voor ondernemers in dit geheel.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderzoeksvragen aan de orde:

1. Heeft de gemeente Dronten economisch beleid? Zo ja, hoe is dat geformuleerd: zijn de doelen, beoogde effecten en in te zetten middelen expliciet gemaakt?
2. Hoe zijn in dat beleid maatschappelijke ontwikkelingen en trends, zoals de energietransitie, transformatie naar een duurzamere economie en internet/ICT-ontwikkelingen meegenomen?
3. Welke doelen en bijbehorende effect- en prestatie-indicatoren heeft de gemeente Dronten opgesteld? En welke afspraken zijn er gemaakt over de monitoring?
4. In hoeverre zijn ondernemers, kennisinstellingen, de raad en inwoners actief betrokken bij de beleidsontwikkeling?

5.1 Economisch beleid

De gemeente Dronten voert in het algemeen een faciliterend – en op onderdelen ook een stimulerend – economisch beleid. Het economisch beleid van de gemeente is gebaseerd op in de *Sociaal Economische Visie 2017-2021 Dronten (SEV)*. In de SEV wordt de koers beschreven die gemeente en ondernemers hebben uitgezet voor de economie van Dronten in de komende jaren. Deze visie is in juli 2017 vastgesteld in de raad.

Bij de totstandkoming van de huidige economische visie in 2017 is de raad onvoldoende aan de voorkant betrokken geweest. De behandeling van de eerste versie kon daardoor niet op voldoende draagvlak rekenen. Kritiek destijds was dat het een 'hoogover-karakter' had, waar men zich niet in herkende.³ De definitieve versie van de SEV is uiteindelijk tot stand gekomen in samenwerking met het bedrijfsleven en het onderwijs, en met goedkeuring van de raad.

De SEV is een richtinggevend document en vormt de gezamenlijke ambitie van de gemeente en het bedrijfsleven voor de economische vitaliteit van bedrijven (met ruimte voor ondernemerschap en innovatie) en (vitale) kernen. Als beoogd effect wordt de wens tot vergroting van werkgelegenheid en welvaart benoemd. Het betreft een dynamische visie waarin het beleid op hoofdlijnen wordt beschreven. Er wordt tevens gesproken van een groeidocument, waar bewust voor is gekozen om flexibel te kunnen inspelen op ontwikkelingen en vragen vanuit de omgeving en omdat de samenleving niet maakbaar is.

Bij de totstandkoming en uitwerking van de visie zijn ook andere beleidsplannen en notities betrokken, zoals de woonvisie, de Structuurvisie 2030, de gebiedsagenda (tussen provincie en gemeente), verkeers-/bereikbaarheidsplannen en Promotie Dronten. In deze notities worden beleidsvoornemens vastgelegd die ook betrekking hebben op (onderdelen van) de economie.

³ Flevopost (2017), Politiek loopt niet warm voor sociaal-economische visie. Te raadplegen via <https://flevopost.nl/artikel/486086/politiek-loopt-niet-warm-voor-sociaal-economische-visie.html>

Daarnaast zijn de mogelijkheden onderzocht voor financiële ondersteuning van (startende) ondernemers met de raadsnotie Dronten Investeert in Ondernemers (DIO) en het Dronter Investeringsfonds (DIV). De toenmalige OMFL (nu Horizon) kent dit soort stimuleringsregelingen, de bekendheid hiervan is (te) gering.

Later is er speciaal voor de retail een aparte visie opgesteld. Deze lokale retailvisie is begin 2019 niet vastgesteld door de raad, maar ter kennisgeving aangenomen. Hiermee is juridisch gezien de oude visie nog rechtsgeldig. Desondanks wordt door zowel het college als de raad regelmatig verwezen naar de nieuwe retailvisie, terwijl dit document officieel geen status heeft. Deze retailvisie vormt het kader voor de op te stellen actieplannen per dorpskern, die ter vaststelling aan de gemeenteraad zullen worden aangeboden.

De *Sociaal Economische Visie* (SEV) heeft zowel integrale als sectorale elementen. De visie is grotendeels vanuit de sectoren geschreven, maar er wordt binnen de gemeente Dronten zo veel mogelijk integraal gewerkt. Economie hangt samen met andere beleidsvelden. Een voorbeeld hiervan is duurzaamheid, woningbouw, inkoop, ruimtelijke ordening, vergunningen, veiligheid, beheer buitenruimte en samenwerking met het sociale domein.

In de SEV zijn de volgende doelstellingen benoemd:

- Stijging van de werkgelegenheidsgraad in Dronten
- Werkgelegenheidsgroei
- Daling winkelleegstand
- Aantrekken van bovenregionale vestigers
- Verbetering van de dienstverlening

Een aantal doelstellingen zijn kwantitatief geconcretiseerd. Deze staan in onderstaand schema uitgesplitst naar de vier speerpunten binnen het beleid.

Tabel 1 Kwantitatieve doelstellingen uit SEV voor de speerpunten

Agro en Food
<ul style="list-style-type: none">• Werkgelegenheid stijgt ten opzichte van 2016.
Vrijtijdssector
<ul style="list-style-type: none">• Groei van 250 tot 500 banen in de vrijetijdssector tussen 2017-2021.• Groei van 500 tot 750 banen tussen 2021-2025.• Bestedingsniveau van toeristen en bezoekers omhoog door o.a. opening nieuwe luchthaven.
Acquisitie
<ul style="list-style-type: none">• Aantrekken van drie tot zes bovenregionale vestigers in de periode tot 2021.• Verbetering van de gemeentelijke dienstverlening aan ondernemers. Meetbaar via monitor MKB-vriendelijke gemeente.
Vitale centra
<ul style="list-style-type: none">• Winkelleegstand in gemeente daalt naar het Flevolands gemiddelde niveau in 2025.

5.2 Actieplannen

In de Sociaal Economische Visie (SEV) zijn vier speerpunten (met twee kernsectoren) benoemd: Agro & Food, Vrijtijdseconomie (Toerisme & Recreatie), Acquisitie en Vitale Centra. Bij ieder speerpunt is een aantal kwantitatieve doelstellingen benoemd zoals te zien in tabel 1. In de SEV wordt aangegeven dat er vanaf najaar 2017 vier actieplannen opgesteld worden. Bij het opstellen van deze vier actieplannen zijn verschillende partijen betrokken door de zogeheten SEA-groepen mee te laten denken over de invulling hiervan.

Sociaal Economische Agenda groepen

De zogeheten SEA-groepen bestaan sinds 2012 en richten zich op zeven velden, waaronder bijvoorbeeld landbouw, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie.⁴ Aan de SEA-groepen nemen vertegenwoordigers van onder andere het voortgezet onderwijs, mbo-scholen, ondernemers (OVDD) en de gemeente Dronten deel. Voor meer informatie over de SEA-groepen zie hoofdstuk 6 Organisatie.

Agro & Food

Er is een globaal actieplan opgesteld voor Agro & Food (Agrofoodfields). In vervolg hierop is er in 2019 een brainstorm in gang gezet met verschillende partijen om meer verbinding tussen allerlei initiatieven te realiseren en om daarnaast te kijken naar versterking van de Agro & Food-positie. Hieruit is een verkenningsplan ontstaan dat bestuurlijk nog moet worden vastgesteld.

Daarnaast vormt de notitie Agrofoodfields het vertrekpunt voor verschillende acties die de afgelopen jaren in gang zijn gezet. Het gaat dan bijvoorbeeld om verschillende netwerkbijeenkomsten tussen vertegenwoordigers in de agrarische sector (ook verwerkers, onderwijs en kennisinstellingen). Jaarlijks wordt er een Agrofoodcongres georganiseerd en worden agrobeurzen bezocht. De gemeente besteedt jaarlijks aandacht aan *Thank a Farmer Day* om ook op die manier de waardering voor de agrarische sector te benadrukken.

De notitie *Agro-Food Fields 2017* biedt inzicht in bestaande bedrijven en structuren rondom Agro & Food in Dronten en omgeving. De aanwezigheid van innovatieve ondernemers, hoogwaardig onderwijs, praktijkgericht onderzoek en overheid spreekt tot de verbeelding en biedt kansen voor een onderscheidende positionering. Volgens de notitie worden de lokale partijen op actieve wijze bij elkaar gebracht, waarbij een belangrijke stimulerende rol is weggelegd voor de SEA-groep Dynamiek in de Landbouw. Bij alle betrokken lokale partijen groeit de bewustwording van de (aantrekkings)kracht die ze gezamenlijk tot stand kunnen brengen. Krachtenbundeling en onderlinge samenwerking tussen een faciliterende lokale overheid en een door innovatie gedreven cluster van onderzoek, opleiding en bedrijfsleven, vormt de unieke basis voor een verrassende synergie die moet leiden tot de ontwikkeling van de Agro-Food Fields van Europa. De gemeente Dronten wil met 'De Poort van Dronten' hét centrum worden van deze hightech agro-food regio. De kernwaarden zijn duurzaamheid, technologische innovaties, ondernemerschap én voedselzekerheid.

⁴ Alle zeven SEA-groepen: dynamiek in de landbouw, bedrijventerreinen, ondernemersacademie, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt, wervingskracht, vrijetijdseconomie en vitale centra. De SEA-groep Wervingskracht is opgeheven en overgegaan in Dronten Marketing en maakt daarmee geen deel meer uit van de SEA-organisatie.

Vrijetijdseconomie (Toerisme & Recreatie)

Voor dit speerpunt is de 'Uitvoeringsagenda Toerisme en Recreatie Dronten' opgesteld. Deze bevat, naast ambities en een voorstel voor speerpunten/concrete projecten, een uitgebreide bijlage-rapportage waarbij relevante passages uit beleidsplannen en een SWOT worden omgezet in conclusies en acties waarop wordt voortgebouwd in de komende jaren.

Er worden verschillende projectvoorstellen genoemd: voor elke ambitie heeft de SEA-kerngroep Vrijetijdseconomie ideeën geformuleerd en verder uitgewerkt: gebiedsmarketing, bijeenkomsten en activiteiten voor en door de sector vanuit de SEA-kerngroep, belevingswaarde versterken en arrangementen ontwikkelen.

De focus ligt weliswaar op de economische aspecten van de sector Vrijetijdseconomie, maar er is ook aandacht voor een aantal belangrijke randvoorwaarden, zoals bereikbaarheid (van de gasten en werknemers), de toeristische infrastructuur, ruimtelijke aspecten en kansen die de omgeving, zoals de ligging aan het water, biedt. Er is veel aandacht voor het imago/de beleving en het belang van promotie en communicatie.

Acquisitie⁵

Het uitgewerkte acquisitieplan behelst de aanpak van de zelfstandige acquisitie voor de bedrijventerreinen van Dronten waarbij er speciaal aandacht wordt gegeven aan de Poort van Dronten. Vertrekpunt hierbij is de Sociaal Economische Visie (SEV). Het hoofddoel van de SEV is omschreven als; *Dronten, hét toekomstige centrum van de duurzame agrofoodsector*.

In het plan wordt overigens breder gekeken dan alleen de sector van de duurzame agro-food sector. Er is tenslotte ook ruimte voor bedrijven uit andere branches. Het plan zet met name in op de wijze waarop dit tot uitvoering gebracht kan worden. De Poort van Dronten vraagt om actieve verkoop, het terrein moet op de kaart worden gezet. De gemeente dient hierbij tweezijdig (intern en extern) te opereren in commerciële zin. Het plan moet hier concreet bij helpen. Denk hierbij aan:

- *Hoe positioneren wij ons in de markt? In welke 'business' zitten we en waar liggen kansen?*
- *Wie is nu daadwerkelijk mijn doelgroep en op welke markt mikken we precies?*
- *Hoe bereik je ze/op welke wijze kun je potentiële vestigers benaderen?*
- *Welke tools/instrumenten zet je daarvoor in?*
- *Wanneer gaan we wat doen?*

⁵ Het doel van acquisitie is dat een (potentiële) klant met een latente vraag heel gericht benaderd wordt met een passende boodschap. Veelal betekent dit heel gericht en consequent investeren in doelgroepen om op middellange termijn te kunnen oogsten. Een positief imago, een goed aanbod en wederzijds vertrouwen zijn hierbij sleutelwoorden.

Doelen Sociaal economische visie (samenvatting)

- Stimuleren kernsectoren agro-food en vrijetijdseconomie.
- Ruimte voor ondernemers en innovatie, stimuleren van de kernsectoren en een evenwichtige arbeidsmarkt.
- Groei in de agro-foodsector gelijk houden aan de gemiddelde groei in Flevoland.
- Groei van 250 tot 500 banen in de vrijetijdssector in de periode tussen nu en 2020, en een groei van 500 tot 750 banen in de periode daarna (tot 2025).
- Aantrekken van meer bedrijven (ook bovenregionaal) en het SEA-netwerk actief inzetten.
- In samenwerking met de Staay Food Group ontwikkelen van en acquireren voor bedrijventerrein Poort van Dronten.
- Nauw betrokken zijn bij regionetwerken, zoals het Agro & Food Innovatie Cluster van de regio Zwolle en de Floriade Almere 2022.
- Subsidiemogelijkheden voor innovatie actiever onder de aandacht brengen bij ondernemers.
- Onderzoeken mogelijkheden voor een Dronter Investeringsfonds.
- Onderzoeken mogelijkheden tot aansluiting bij provinciale fondsen en provinciaal innovatiebeleid.
- De gemeente Dronten gaat zich vaker presenteren op agrarische (bio-)beurzen.
- Uitgaande pendel beperken.

Commercie is niet direct een voor de hand liggende eigenschap van de gemeente. Een gemeente faciliteert en schept ruimte voor plannen van burger tot ondernemer. In de gemeente Dronten is er zeker aandacht geweest voor ondernemers, maar er is geruime tijd geen actieve acquisitie gevoerd. Inmiddels is het plan volop in uitvoering maar omdat het plan in 2019 is geschreven, valt nog niet te meten in hoeverre de doelstellingen worden bereikt.

Vitale Centra

In januari 2019 is de Retailvisie aan de gemeenteraad aangeboden. De Raad heeft in de vergadering van 31 januari 2019 bij amendement besloten om de Retailvisie niet vast te stellen, maar voor kennisgeving aan te nemen. Daarnaast heeft de raad het college de opdracht gegeven om de Retailvisie in de vorm van actieplannen per kern uit te werken. Deze actieplannen moeten dan ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden. Er is nu nog geen actieplan dat beoordeeld kan worden. De actieplannen worden momenteel opgesteld en vermoedelijk in de zomer van 2020 aan de raad aangeboden. De bedoeling is dat het drie actieplannen worden, voor elke kern één.

Er wordt geen voortgangs- of verantwoordingsinformatie bijgehouden over de doelstellingen per actieplan. Wel wordt in de jaarlijkse programmabegroting gerapporteerd op basis van andere indicatoren (gekoppeld aan de VNG-indicatoren voor de begrotingen van alle gemeenten: Waar Staat Je Gemeente). Deze indicatoren hebben echter geen relatie met de beleidsvisie en zeggen dan ook niets over het behalen van het effect van de beleidsdoelstellingen die in de SEV zijn genoemd.

5.3 Maatschappelijke ontwikkelingen en trends in het beleid

Om te kijken in hoeverre rekenschap wordt gegeven van maatschappelijke trends en ontwikkelingen is gekeken vanuit twee invalshoeken:

- a. In hoeverre wordt binnen het economisch beleid expliciet rekening gehouden met en ingespeeld op maatschappelijke ontwikkelingen en trends?
- b. In hoeverre wordt in het omgevingsbeleid rekening gehouden met en ingespeeld op economisch beleid?

A: Maatschappelijke ontwikkelingen en trends in het economisch beleid

Er worden diverse (maatschappelijke) trends in de diverse visies, beleidsnota's en uitvoeringsprogramma's (zie bijlage 2 voor de literatuurlijst) benoemd. Op onderdelen wordt – vooral kwalitatief – benoemd wat mogelijke effecten hiervan zijn en waar in sommige gevallen bij het beleid rekening mee gehouden moet worden. Als belangrijkste (maatschappelijke) trends worden bevolkingsgroei, klimaatverandering, verduurzaming en voortgaande digitalisering benoemd, omdat deze invloed hebben op ondernemen, werken, leren, wonen, verplaatsen en recreëren. Dat stelt nieuwe eisen aan en biedt nieuwe kansen voor onze economie, die in toenemende mate circulair wordt, aldus het beleidsplan.

Daarnaast worden in de SEV nog twee specifieke onderwerpen/trends benoemd:

- de uitgaande pendel: Dronten kent een relatief lage werkgelegenheidsgraad en een relatief grote netto uitgaande pendel van Dronten naar andere gebieden;
- de werkgelegenheid in de landbouw: die daalt, maar de economische betekenis ervan neemt toe.

Bij de uitvoeringsagenda vanuit de sector Vrijtijdseconomie ligt de focus weliswaar op de economische aspecten, maar er is ook aandacht voor een aantal belangrijke randvoorwaarden, zoals bereikbaarheid (van de gasten en werknemers), de toeristische infrastructuur, ruimtelijke aspecten en kansen die de omgeving, zoals de ligging aan het water, biedt.

Milieuaspecten en duurzaamheid komen maar beperkt aan bod, al wordt er wel rekening gehouden met deze aspecten via het ruimtelijk beleid.

Langs de randmeren aan de oostkant van Dronten is veel natuur te vinden. Hier wordt het project Nieuwe Natuur Oostkant Dronten gerealiseerd. Agrariërs zetten agrarische grond in om nieuwe natuur te realiseren welke ook voor toeristen toegankelijk is. Naast dit project is Swifterpark een ander privaat Nieuwe Natuurproject wat nabij Swifterbant wordt gerealiseerd. In de SWOT wordt de Natura 2000 regelgeving als beperkende factor genoemd voor jaarrond activiteiten. (Duurzame) energie en circulaire economie krijgen, op een enkele suggestie na, namelijk om CO2-neutraal landschap als kans voor toerisme te zien, geen aandacht.

Vanuit de sector Agro & Food wordt nadrukkelijk ingegaan op maatschappelijke ontwikkelingen. Dat blijkt ook uit de genoemde kernwaarden duurzaamheid, technologische innovaties, ondernemerschap én voedselzekerheid. Zo wordt in de notitie *Agrofoodfields* nadrukkelijk ingespeeld op maatschappelijke trends en kansen die onder andere duurzaamheid biedt voor biologische landbouw. Zo valt op dat de gemeente Dronten het hoogste aantal biologische bedrijven van Nederland heeft. Dit betreft zowel de akkerbouw als de groente- en fruitteelt.

Er is een toenemende belangstelling voor de non-food toepassingen van landbouw gericht op de *biobased economy* en de winning van hoogwaardige inhoudsstoffen voor specialistische toepassingen. In navolging van de biobased economy wordt in Dronten ook gewerkt aan een *circulaire economie* in de landbouw. Naast het winnen van hoogwaardige inhoudsstoffen is de landbouw bezig om de productiestromen te laten circuleren in de keten en op het bedrijf.

Met betrekking tot (technologische) innovatie is kennis van belang: de komst van hightech agro-food naar Dronten biedt kansen voor Aeres Hogeschool om zich op dit vlak verder te kunnen onderscheiden als waardevolle kennispartner. Nieuw binnen de organisatie van Aeres Hogeschool is het Agri Innovation Centre. Hiermee wil Aeres Hogeschool dat onderzoek, onderwijs en bedrijfsleven elkaar versterken. De praktijkgerichte omgeving biedt de kans om, samen met het bedrijfsleven, te experimenteren en toegepast onderzoek uit te voeren. Naast diverse practica- en demo-opstellingen is er ook een ontwikkellaboratorium. Daarnaast is de gemeente Dronten met Aeres en andere partners bezig om te kijken op welke wijze we het broedplaats idee van het Green Venture Lab verder vorm kunnen geven.. Dronten beschikt over nóg een unieke opleiding met betrekking tot biologische dynamische landbouw: de Warmonderhof. Aan de Aeres Hogeschool zijn ook de proefboerderijen en het praktijkcentrum Dronten gekoppeld. Hoewel beide vooral voor onderwijsdoelstellingen worden ingezet, kunnen ze een bredere functie (initiërend en faciliterend) krijgen.

Ook wordt samengewerkt met de aanwezige onderzoeksinstituten, zoals de HLB-de Groene Vlieg, die aanjagers willen zijn van een duurzamere landbouw, onder andere door onderzoek gericht op een verminderde afhankelijkheid van synthetische meststoffen en chemische gewasbeschermingsmiddelen. In de directe omgeving van Dronten zijn ook andere instituten gevestigd (onder andere De Schothorst en WUR-PPO Lelystad). Bovendien maken kweekbedrijven en fabrikanten van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, verspreid over de gemeente, gebruik van diverse proef- en demonstratielocaties op agrarische bedrijven. De onderscheidende kracht van al deze afzonderlijke initiatieven is dat ze als geheel Dronten op de kaart zetten als de Agro-Food Fields. Die samenwerking creëert een economische ontwikkeling waarvan de meerwaarde (de behoefte aan arbeid én het creëren van financieel resultaat) wordt gerealiseerd door bedrijven die zich in Dronten vestigen. Qua technologische innovaties wordt ook ingegaan op het gebruik van GPS (ICT) voor precisielandbouw (en duurzame landbouw).

B: Doorwerking economisch beleid in het omgevingsbeleid

In het ruimtelijk omgevingsbeleid wordt met de (geactualiseerde) nota *Ruimtelijk Beleid 2019* geleidelijk gewerkt naar de implementatie van de Omgevingswet. Het is de bedoeling dat er in het omgevingsbeleid rekening wordt gehouden met de economische belangen, en er een afweging plaatsvindt waar bepaalde economische ontwikkelingen wel of niet toe te staan/stimuleren. Qua filosofie wordt in het vernieuwde omgevingsbeleid meer uitgegaan van maatwerk: er worden redenen genoemd op basis waarvan kan worden afgeweken van het vigerende bestemmingsplan. *'Wanneer een aanvraag om omgevingsvergunning voldoet aan de onderhavige beleidsregels, wordt in beginsel medewerking verleend aan het verstrekken van de gevraagde omgevingsvergunning.'* Hiermee wordt ook ingespeeld op de filosofie uit het SEV waarbij vooral vraaggericht gewerkt wordt. Er wordt nu vooral getoetst op welstandseisen en ruimtelijke kwaliteitsaspecten (geen verrommeling van het landschap en de stad) en veiligheidsaspecten.

Met betrekking tot Toerisme & Recreatie is er sprake van een licht regime, gebruikt voor (kleinschalige) bed & breakfastvoorzieningen waarbij een gebruiksmelding volstaat, mits aan bepaalde eisen voldaan wordt, zoals de maximale verblijfsduur van twee weken, zo vermeldt de notitie Ruimtelijk Beleid. Hiermee wordt waarschijnlijk gepoogd om permanente bewoning op toeristische locaties te voorkomen.

In het *Uitvoeringsprogramma Klimaat/Klimaatbeleidsplan 2018-2021* wordt gewerkt aan een duurzamer energiestelsel in de gemeente Dronten waarbij de inzet van fossiele brandstoffen wordt vermeden. Op dit vlak wordt samengewerkt met diverse regionale partners in Flevoland. Gezamenlijk is een energieagenda ontwikkeld. Het doel van de Flevolandse Energieagenda (januari 2018) is het afstemmen van prioriteiten en acties, om zo gezamenlijk een hoog ambitieniveau en groot realisatievermogen te creëren met betrekking tot de klimaatdoelen. De partners hebben een intentieverklaring ondertekend.

In het gemeentelijk klimaatbeleidsplan is de ambitie dat Dronten veel meer bijdraagt dan energieneutraal te zijn. Dat komt ook doordat de gemeente met het gebruik van hernieuwbare energie, en dan vooral windenergie, nu al energieneutraal is. Maar de gemeente Dronten wil méér doen. Het klimaatbeleidsplan beoogt een marsroute (met ruimte om in te spelen om dynamische ontwikkelingen) te zijn voor beide op stapel staande transities uit de landelijke en provinciale Energieagenda. De rol van de gemeente is in eerste instantie vooral gericht op het faciliteren van ontwikkelingen en informeren om het doel van de transities te bereiken. Lopende het traject van de transities zal de rol van de gemeente naar verwachting gaan verschuiven naar activeren en stimuleren. Dit neemt niet weg dat de gemeente gedurende het traject ook een initiërende rol kan spelen, met name vanuit onze voorbeeldfunctie bezien. Het klimaatbeleidsplan is tot stand gekomen in samenwerking met de Aeres Hogeschool. Veel van de genoemde plannen richten zich vooral op de inwoners en andere instellingen en niet direct op de bedrijven (onder andere aardgasvrij maken van woningen en mobiliteit/elektrisch vervoer).

Naast de direct betrokken beleidsplannen zijn er raakvlakken met een aantal andere duurzame beleidsvelden van de gemeente Dronten. Deze beleidsvelden kennen een zelfstandige aanpak en worden niet verder uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma Klimaatbeleidsplan. Vanzelfsprekend wordt, waar nodig, actief en intensief samengewerkt. Het gaat om de volgende beleidsvelden:

- Circulaire inkoop
- Circulaire economie
- Energie/hernieuwbare energie (wind en zon), biobased economie en kringlooplandbouw
- Fairtrade

De meeste maatregelen zijn echt op milieu, duurzaamheid en inwoners gericht. Sommige maatregelen zijn echter ook gekoppeld aan de economie en het bedrijfsleven.

5.4 Bevindingen ten aanzien van beleid

De gemeente Dronten voert in het algemeen een faciliterend - en op onderdelen ook een stimulerend - economisch beleid. Het economisch beleid van de gemeente is gebaseerd op de *Sociaal Economische Visie 2017-2021*. Het betreft een dynamische visie waarin het beleid op hoofdlijnen wordt beschreven. Er is bewust gekozen voor een groeidocument om flexibel in te kunnen spelen op ontwikkelingen en vragen vanuit de omgeving en omdat de samenleving niet maakbaar is. Bij de totstandkoming en uitwerking van de visie zijn ook andere beleidsplannen en notities betrokken, zoals de woonvisie en de gebiedsagenda. In vervolg op de Sociaal Economische Visie is voor de retail is een aparte visie opgesteld, maar deze heeft geen officiële status, omdat deze ter kennisgeving is aangenomen door de raad. De visie is grotendeels vanuit de sectoren geschreven, maar er wordt binnen de gemeente Dronten zo veel mogelijk integraal gewerkt. Er zijn vijf concrete doelstellingen in de SEV benoemd:

- Stijging van de werkgelegenheidsgraad in Dronten
- Werkgelegenheidsgroei
- Daling winkelleegstand
- Aantrekken van bovenregionale vestigers
- Verbetering van de dienstverlening

Daarnaast zijn er in de visie vier speerpunten (met twee kernsectoren) benoemd: Agro & Food, Vrijtijdseconomie (Toerisme & Recreatie), Acquisitie en Vitale Centra. Hiervoor zouden vier actieplannen zijn geschreven, maar alleen voor vrijetijdseconomie en acquisitie ligt er op dit moment een plan. De notitie Agrofood-fields is het actieplan voor Agrofood. Geconstateerd moet worden dat deze notitie op dit moment nog erg globaal is. Wel is aangegeven in gesprekken dat dit binnenkort nader uitgewerkt gaat worden. De doelstellingen die per actieplan (tabel 1) zijn geformuleerd, zijn meetbaar en concreet. Daarbij moet opgemerkt worden dat de relatie tussen doel, gekozen maatregelen/ beleidsinstrumenten/acties en inzet van personele en financiële middelen, maar heel beperkt (en op onderdelen niet) wordt aangegeven.

Opvallend is dat er geen voortgangs- of verantwoordingsinformatie wordt bijgehouden over de doelstellingen per actieplan. Wel wordt in de jaarlijkse programmabegroting gerapporteerd op basis van andere indicatoren. Deze indicatoren hebben echter geen relatie met de beleidsvisie en zeggen dan ook niets over het behalen van het effect van de beleidsdoelstellingen die in de SEV zijn genoemd.

Vastgesteld kan worden dat er in de SEV, en bij de uitwerking en doorwerking hiervan, rekening wordt gehouden met ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, technologie en ICT. Hierbij wordt vooral getracht de kansen die dat biedt te benutten, door het te verbinden met de ontwikkelingen in de sterke sectoren (vooral op het gebied van agrofood/de landbouw). Omgekeerd zijn er ook enkele voorbeelden te vinden in het omgevingsbeleid waarbij de link naar economische sectoren wordt gelegd.

Of er in de uitvoering van de plannen ook voldoende op wordt ingespeeld is moeilijk te beoordelen. Ook bij informatie vanuit de voortgangsbewaking is weinig terug te vinden. Dit hangt wellicht ook samen met het feit dat we geen meetbare indicatoren hebben gezien over de verbinding met deze ontwikkelingen/thema's.

Hoofdstuk 6 Organisatie

Dit hoofdstuk beschrijft de wijze waarop de gemeente de taken intern heeft verdeeld rondom het economisch beleid en geeft inzicht in de verschillende SEA-groepen en hun rol.

In dit hoofdstuk komt de volgende onderzoeksvraag aan de orde:

5. Hoe wordt het economisch beleid geïmplementeerd? Waar zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden belegd als het gaat om economisch beleid?

6.1 Belegging taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

Interne organisatie

Op bestuurlijk niveau is economische (ook retail en actieplannen vitale centra) zaken belegd bij een wethouder. Bepaalde onderdelen zoals citymarketing, wonen en de arbeidsmarkt zijn echter verdeeld over de portefeuilles van de andere bestuurders, zodat alle bestuurders op de een of andere manier wel betrokken zijn bij het thema economie.

Op ambtelijk niveau is economische zaken als cluster ondergebracht in een grotere afdeling met gebiedsontwikkeling en ruimtelijke ordening. In totaal zijn vijf beleidsmedewerkers (4,3 fte) betrokken bij het thema economie. Daarnaast zijn twee beleidsmedewerkers aangesteld voor het duurzaamheidsbeleid. Deze personen werken nauw samen met de medewerkers economie. Verder zijn er twee medewerkers actief op het gebied van acquisitie (0,6 fte inhuur) en accountmanagement van bedrijven (0,8 fte). Onderdeel hiervan betreft ook de uitgifte van bedrijfskavels. De acquireur wordt in september 2018 ingehuurd naar aanleiding van de Sociaal Economische Visie waarin acquisitie een speerpunt is.

Integrale werkwijze

Uit de interviews blijkt dat er binnen de ambtelijke organisatie steeds meer integraal wordt gewerkt. Bij de uitgifte van bedrijfskavels en ook bij andere vraagstukken, wordt er integraal afgestemd binnen het economisch team en de grotere afdeling Gebiedsontwikkeling. Ook uit andere vakdisciplines zoals milieu, ruimtelijke ordening en handhaving worden medewerkers betrokken en indien nodig sluiten zij aan bij het gesprek met de ondernemer. Er wordt sinds kort ook gewerkt met Omgevingstafels, vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet. Via deze Omgevingstafels komen de medewerkers van andere vakdisciplines, maar ook ketenpartners in contact met ondernemers die een aanvraag hebben ingediend. Uit gesprekken blijkt dat deze ontmoetingen het proces (bijvoorbeeld ten aanzien van het aanvragen van vergunningen) ten goede komen.

Accountmanagement

De acquireur en de accountmanager zijn het aanspreekpunt voor ondernemers gevestigd op het bedrijventerrein. In het team economische zaken zijn andere medewerkers verantwoordelijk voor de contacten met ondernemers in de overige sectoren zoals retail, agro, toerisme en het onderwijs. Toegankelijkheid en communicatie zijn voor ondernemers erg belangrijk. Vanuit die hoedanigheid is de gemeente Dronten bezig om via accountmanagement bedrijven aan de voorkant beter te informeren, bijvoorbeeld als zij een aanvraag doen voor een vergunning of zich in Dronten willen vestigen. Vanuit het team Vergunningen en Handhaving is er op dit moment ook een persoon die de rol van accountmanager vervult.

Naast het verstrekken van informatie faciliteren zij ondernemers - als een soort oliemannetje - bij het verkrijgen van alle benodigde vergunningen zodat zij niet van het kastje naar de muur worden gestuurd.

Uit gesprekken met de raad blijkt dat zij het gevoel heeft dat de bestaande ondernemers wel in beeld zijn, maar de potentiële ondernemers niet (met andere woorden: degenen die zich mogelijk in Dronten willen vestigen). Vanuit de raad wordt daarom aangegeven dat er meer geïnvesteerd moet worden in acquisitie en het uitbreiden van het accountmanagement. Belangrijke argumenten hierbij zijn dat ondernemers zich gesteund moeten voelen in het proces van vestigen, vergunningen aanvragen en het inperken van de administratieve lasten. Een gemeente kan immers nog zo'n goede relatie opbouwen met een ondernemer rondom de vestiging, als het daarna vastloopt op een vergunningsprocedure, zal het vestigingsklimaat niet verbeteren. Dat de gemeente op dit vlak al stappen heeft gezet met het aanstellen van een acquireur die duidelijk vorderingen maakt, en het opgestelde acquisitieplan is niet bekend bij de raad. Veel hiervan is terug te leiden op de beperkte contacten die er nu zijn tussen de raad en de ambtelijke organisatie.

6.2 Samenwerking in SEA-groepen

Als uitwerking van de Sociaal Economische Visie (SEV) van 2012 is de Sociaal Economische Agenda geschreven. Destijds is gestart met de zogenaamde SEA-Groepen voor Dynamiek in de Landbouw, Bedrijventerreinen, Ondernemersacademie, Aansluiting Onderwijs-Arbeidsmarkt en Wervingskracht. In 2017 is de SEV herijkt. Daarbij zijn de SEA-groepen betrokken. In 2019 zijn vanuit de SEV twee nieuwe SEA-groepen opgericht: voor Vrijtijdseconomie en Vitale Centra. De kerngroep Wervingskracht is overgegaan in Dronten Marketing en losgekoppeld van de SEA-organisatie

Ondernemers uit Dronten kunnen meedenken en adviseren in de SEA-groepen. De gemeente heeft een faciliterende rol binnen de SEA-groepen. Daarnaast draagt de gemeente ook bespreekpunten aan om de leden te informeren of om advies te vragen. Naast lokale ondernemers en overheid, is ook het onderwijs vertegenwoordigd. De SEA-groepen vormen een belangrijke basis voor de verdere ontwikkeling en uitvoering van het beleid in de gemeente Dronten. De ondernemersvereniging OVDD is middels een lid in iedere SEA-groep vertegenwoordigd. Daarnaast is LTO vertegenwoordigd in de SEA-groep Dynamiek in de Landbouw, winkeliersvereniging DOES heeft zitting in de SEA-groep Vitale centra.

De frequentie waarop de SEA groepen bijeenkomen, verschilt per groep en gedurende het jaar. Bij actuele agendapunten en thema's worden vaker bijeenkomsten georganiseerd. Sommige groepen komen zelfs maandelijks bijeen. De frequentie wordt door de SEA-groepen zelf bepaald. Vaak neemt de gemeente het initiatief. Rapportage over de voortgang en activiteiten van de SEA-groepen vindt drie keer per jaar plaats via een nieuwsbrief die ook als middenkatern wordt ingesloten in het verenigingsblad *Handel en Wandel* van de Ondernemersvereniging de Driehoek (OVDD).

SEA-groep Vrijetijdseconomie

Voor de sector Toerisme & Recreatie is in 2019 de SEA-groep 'Vrijetijdseconomie' gestart. Vanuit gemeente en SEA-kerngroep is een actie- en uitvoeringsplan opgesteld. Daarin staat een streefbeeld voor de komende vier jaar benoemd, en daarvan afgeleid zijn een vijftal ambities benoemd 1) grotere bekendheid door vernieuwende gebiedspromotie, 2) betere samenwerking, 3) betere bereikbaarheid en OV-verbindingen, 4) betere verbinding van de oostkant met het achterland en een betere verbinding tussen interessante plekken in de gemeente, en 5) een hogere belevingswaarde).

SEA-groep Dynamiek in de landbouw

Voor de sector Agro & Food is in samenwerking met de SEA-groep Dynamiek in de landbouw het visiedocument *Agro-Food Fields* opgesteld. Hierin staat wat Dronten te bieden heeft op het gebied van Agro & Food. Een van de speerpunten is dat samen met overheid, onderwijs en bedrijfsleven een **door innovatie gedreven cluster van onderzoek, opleiding en bedrijfsleven** moet leiden tot de ontwikkeling van de **Agro-Food Fields** van Europa. De gemeente Dronten wil met de Poort van Dronten hét centrum worden van deze hightech agro-food regio, met internationale uitstraling. De SEA-groep adviseert over actuele onderwerpen die de sector raken.

SEA-groep Bedrijventerreinen

In de SEA-groep Bedrijventerreinen zijn per bedrijventerrein een ondernemer en tevens iemand van de ondernemersvereniging (OVDD) vertegenwoordigd. Vanuit deze SEA-groep worden goed bezochte netwerkbijeenkomsten gehouden. Een voorbeeld hiervan is Buren ontmoeten Buren. Dat is een bijeenkomst per bedrijventerrein waar onderling kennismaken centraal staat, maar ook het onderling zaken doen wordt gestimuleerd. Verder houdt deze SEA-groep zich bezig met de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op de bedrijventerreinen.

SEA-groep Vitale centra

In 2019 is gestart met de nieuwe SEA-groep Vitale Centra. Deze groep is betrokken bij het opstellen van de Retailvisie. Deze visie is begin 2019 aan de raad voorgelegd en kan worden benut als inspiratiedocument en als toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven. In vervolg op het visie-deel worden actieplannen opgesteld voor de verschillende onderdelen, waaronder actieplannen voor de kernen Swifterbant en Biddinghuizen, die inclusief financiële paragraaf ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden aangeboden. Bij het opstellen van de actieplannen is de SEA-groep vanuit hun adviesrol betrokken. Ook vindt samenwerking omtrent winkelaanbod plaats binnen stichting DOES, OVDD en vertegenwoordigers uit de kernen Swifterbant en Biddinghuizen.

SEA-groep Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt

Deze SEA-groep buigt zich over het (sectoraal) uitrollen van de Human Capital Agenda, om te komen tot een plan van aanpak wat in 2020 in gang wordt gezet. Inmiddels ligt er een Arbeidsmarktanalyse Dronten die als basis dient. De bemensing van deze SEA-groep wordt afgestemd op de vraagstukken die voorliggen.

SEA-groep Ondernemersacademie

Deze SEA-groep organiseert jaarlijks vier thema-avonden vanuit haar missie om ondernemers te inspireren, te leren en te verbinden met elkaar. Daarnaast vinden er twee kennis gerelateerde workshops per jaar plaats. De bijeenkomsten van de SEA-groep Ondernemersacademie zijn openbaar en worden ook bezocht door sommige raadsleden.

SEA-groep Wervingskracht

Deze SEA-groep is overgegaan in Dronten Marketing en valt niet meer binnen de SEA-organisatie.

6.3 Status van de SEA-groepen

Hoewel er in het algemeen positief gesproken wordt over de meerwaarde en het belang van de SEA-groepen zijn er ook de nodige aandachtspunten. Zo is er meer en ook betere communicatie nodig over het proces rondom en het faciliteren van de SEA-groepen. Het bestaan van de SEA-groepen, de onderwerpen die worden behandeld en de resultaten die worden nagestreefd, moeten beter worden gedeeld, zowel intern als extern, merken respondenten op.

Andere aandachtspunten die naar voren kwamen in de verschillende gesprekken:

- Sommige SEA-groepen opereren al vrij lang in dezelfde samenstelling. Hierdoor vraagt men zich af in hoeverre er ook uit- en instroom afspraken zijn om dynamiek in de groep te houden.
- Er worden wel eens raadsleden uitgenodigd om een vergadering van een SEA-groep bij te wonen. Hierbij is het niet helder vanuit welke rol dat is.
- Ondernemers geven aan graag mee te willen denken, maar hebben geen tijd om ook nog allerlei acties en verslagleggingen te verrichten. Op dit vlak wordt aangegeven dat er facilitaire en administratieve ondersteuning wordt gemist.

Bestuurlijk is niet vastgesteld hoe de SEA-groepen er precies uit moeten zien in termen van organisatie en bemensing, deze worden samen met de partners bepaald. De gemeente vertrouwt erop dat er een gebalanceerd en onafhankelijk advies komt vanuit de SEA-groepen. Daarbij is het goed op te merken dat sommige SEA-groepen nog niet zo lang bestaan. De SEA-groepen Vitale Centra en Vrijtijdseconomie zijn nog maar kort actief, waardoor de leden nog maar kort zitting hebben. De SEA-groep Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt kent op dit moment een voorlopige samenstelling. De definitieve invulling hangt samen met de uitwerking van het thema Human Capital. Ook blijkt er wel degelijk verversing te zijn in bepaalde groepen, zoals Dynamiek in de Landbouw en de Ondernemersacademie.⁶ Wel merkt ook de organisatie zelf op dat de doorstroom een aandachtspunt blijft.

6.4 Bevindingen ten aanzien van de organisatie

De gemeente heeft zeven (5,1 fte in dienst en 0,6 fte inhuur) personen in dienst die actief zijn op het gebied van economie. Binnen het team is het werk overzichtelijk toebedeeld aan de verschillende taakvelden en sectoren. Er wordt actief werk gemaakt van relatiebeheer en accountmanagement. Het afgelopen jaar is de inzet voor acquisitie versterkt, wat ook tot een aanvullend plan en nieuwe activiteiten leidt. Binnen het team wordt veel samengewerkt wat de integraliteit bevordert.

⁶ SEA-Dynamiek in de Landbouw: nieuwe voorzitter, twee nieuwe leden. SEA-Ondernemersacademie: twee nieuwe leden. SEA-Bedrijventerreinen: één nieuw lid en sinds vorige maand één vacature.

Ook is de samenwerking met andere beleidsvelden de afgelopen jaren geïntensiveerd. Dit komt tot uiting in de zogenaamde Omgevingstafels waarbij proactief wordt ingespeeld op de nieuwe Omgevingswet. Hoewel de relatie tussen economie en de omgevingsvisie niet heel nadrukkelijk terug te vinden is in het beleid, staan de luiken wel open binnen de organisatie. Er is duidelijk te zien dat er intern een lijn ontstaat van sectoraal naar integraal denken en van afstemming naar samenwerking. Daarbij valt ook op dat actief wordt ingespeeld op de nieuwe Omgevingswet/omgevingsvisie.

De resultaten van het accountmanagement en acquisitie zijn op dit moment nog niet inzichtelijk voor verschillende respondenten waaronder niet in de laatste plaats de gemeenteraad. Dit is grotendeels terug te leiden naar de beperkte contacten die er op dit moment zijn tussen de raad en de ambtelijke organisatie.

Vanuit de gemeente wordt ambtelijk veel samengewerkt met de verschillende SEA-groepen. De samenwerking binnen de SEA-groepen wordt over het algemeen als positief ervaren, door zowel ambtenaren als betrokkenen uit de sectoren. De werkwijze sluit goed aan bij de Sociaal Economische Visie waarbij gesteld wordt dat de gemeente wil faciliteren en stimuleren. Wel zijn er nog een aantal aandachtspunten. Zo is er meer en ook betere communicatie nodig over de status van de SEA-groepen. Daarnaast opereren veel SEA-groepen (in de beleving van veel respondenten) al langere tijd in dezelfde samenstelling met dezelfde mensen wat de onafhankelijkheid en de dynamiek niet bevordert.

Wat verder opvalt, is het grote aantal SEA-groepen: inmiddels zes. Dit vergt van zowel deelnemers als ambtenaren veel tijd; sommige deelnemers zijn aan meerdere groepen verbonden. Doordat de groepen zijn opgesplitst naar sectoren en thema's, kan dit de integraliteit en het leggen van cross-sectorale verbindingen, die kunnen zorgen voor innovaties, ongewild belemmeren.

Hoofdstuk 7 Uitvoering

In dit hoofdstuk gaan we in op de samenwerkingspartners van de gemeente Dronten. Hierbij gaan wij in op de vraag in hoeverre de partners betrokken zijn bij de uitvoering van het beleid en hoe zij de samenwerking waarderen in de praktijk.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderzoeksvragen aan de orde:

6. In hoeverre worden ondernemers betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van het economisch beleid, en het meedenken over hoe maatschappelijke ontwikkelingen op een goede manier kunnen worden meegenomen?
7. Zijn er afspraken over samenwerking met andere gemeenten, de provincie en uitvoeringsorganisaties, zoals Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen gemaakt?
8. En hoe verloopt de samenwerking in de uitvoeringspraktijk?

7.1 Reflectie vanuit de lokale samenwerkingspartners

De gemeente Dronten heeft partners op lokaal en regionaal niveau. Als het gaat om lokaal bedoelen we de partners die binnen de gemeente zijn gevestigd en opereren. De belangrijkste hierbij zijn de ondernemersclubs (en de ondernemers die zij vertegenwoordigen) en de kennisinstellingen.

Ondernemersvereniging De Driehoek

De meeste ondernemers binnen de gemeente zijn aangesloten bij Ondernemersvereniging de Driehoek (OVDD). *'Het primaire doel van OVDD is om een nog beter ondernemersklimaat te creëren in de gemeente Dronten. OVDD is van mening dat voldoende economische kracht en economische groei een verantwoordelijkheid is van politiek en bedrijfsleven.'* De OVDD wil een positieve bijdrage leveren aan een gezond ondernemersklimaat in de gemeente Dronten. Dit willen ze doen door:

- Hét herkenbare en centrale aanspreekpunt te zijn voor ondernemers en stakeholders met betrekking tot overheidsbeleid-ontwikkeling ten behoeve van het ondernemersklimaat in de gemeente Dronten.
- Met een sterke achterban en betrokken partners op basis van samenwerkingen invloed uit te oefenen op het gebied van overheidsbeleid-ontwikkeling die ondernemers raakt.
- Een open houding te stimuleren van de bestuursleden en het verenigingsmanagement en de menselijke factor in alle opzichten niet te vergeten, zowel richting ondernemers, stakeholders als overheid.
- Kennis over inhoudelijk interessante onderwerpen te delen via events, netwerkplatforms en de website.

Uit de gesprekken blijkt dat samenwerking vooral plaatsvindt rondom concrete thema's zoals bij het opstellen van beleidsvisies of bij het leveren van input voor een circulaire economie. Hierbij is vanuit de OVDD aangegeven dat de samenwerking wat hun betreft geïntensiveerd kan worden, zeker als het om maatschappelijke thema's gaat zoals het klimaat en duurzaam ondernemen. Voor een goed vestigingsklimaat is het belangrijk dat de gemeente open communiceert met OVDD, zodat het bedrijfsleven weet wat er speelt.

Daarbij is het van belang dat het bedrijfsleven weet wanneer zij mogen en kunnen meepraten en wanneer niet. Rondom het opstellen (en het uiteindelijk niet vaststellen) van de lokale retailvisie waren dit ook de pijnpunten die voor sommige ondernemers een deuk in het vertrouwen hebben opgeleverd.

Business Breakfastclub Dronten

Naast de OVDD kent Dronten in de vorm van de Business Breakfastclub (BBC) een zakelijk netwerk voor ondernemers en bestuurders uit de regio Dronten. De BBC is een netwerk waarbij vanuit elke professie een vertegenwoordiger is aangesloten. Wekelijks komt de club samen om te netwerken. De BBC is er alleen voor Drontense ondernemers. De gemeente Dronten is ook lid van het netwerk, één van de beleidsadviseurs bezoekt met regelmaat de bijeenkomsten. De rode draad van iedere sessie is:

1. Omzien naar omzet voor elkaar
2. Kennis delen met elkaar
3. Persoonlijke ontwikkeling en betrokkenheid

Om deze drie pijlers te waarborgen kent BBC Dronten de restrictie dat er per branche één ondernemer lid kan zijn. Vanuit de BBC is goed contact met beleidsteam van de gemeente, maar met andere gremia is weinig contact. In gesprekken is aangegeven dat de BBC op dit moment een periodiek overleg mist waarin op ambtelijk niveau de economische ontwikkelingen worden doorgesproken.

Samenwerking met onderwijs

In de gemeente Dronten zijn twee grote onderwijsinstellingen gevestigd. Landstede - Het Perron ((v)mbo) en de Aeres Hogeschool. Beide instituten zijn onderdeel van een grotere koepel. De Aeres Hogeschool richt zich op agrarisch en educatief hoger onderwijs. Naast Dronten heeft de hogeschool vestigingen in Almere en Wageningen. Aeres heeft een medewerker verbonden aan de Kennispoort Regio Zwolle. Vanuit het onderwijs is een link tussen Hogeschool Aeres en Wageningen University & Research. Qua profiel sluit Aeres goed aan bij de Agro & Food-profilering van de gemeente Dronten. Agro & Food is de belangrijkste doelgroep binnen de gemeente en kent ook een eigen SEA-groep. De relatie tussen Aeres en de gemeente is volgens de meeste respondenten erg goed.

Landstede is een regionaal opleidingscentrum met meerdere vestigingen in de regio Zwolle. Vanuit Landstede wordt aangegeven dat er goede contacten zijn met de mbo-scholen in de regio, zoals het ROC Flevoland. Met hbo-kennisinstellingen is er minder intensief contact. De samenwerking tussen het mbo en het lokale bedrijfsleven is goed. De rol van de gemeente hierbij, met name in de facilitering, is op dit moment beperkt. Op dit vlak wordt partnerschap gemist en bestaat het gevoel dat de verschillende partijen (onderwijs, bedrijfsleven en gemeente) het wiel voor zichzelf aan het uitvinden zijn. Betrokkenheid van de gemeente bij onderwijs in relatie tot economische vraagstukken zou intensiever en meer op de inhoud georganiseerd mogen worden, merken respondenten op.

De Sociaal Economische Visie (SEV) is, zoals eerder beschreven, tot stand gekomen in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en het onderwijs. In een breder verband zijn vanuit de SEA-groep Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt ook diverse bijeenkomsten georganiseerd waarin overheid, ondernemers en onderwijs betrokken waren. Het is echter niet voor iedereen duidelijk waar deze SEA-groep zich op dit moment mee bezighoudt, ook niet bij de onderwijspartners.

7.2 Reflectie regionale samenwerkingspartners

Zoals al in het inleidende hoofdstuk aangegeven is, is er op economisch gebied sprake van complementair bestuur vanuit regionale overheden, onderwijsinstellingen en ondernemers, de zogenaamde drie O's. In deze paragraaf zullen we de samenwerking op regionaal niveau toelichten.

Samenwerking met de provincie Flevoland

De Flevolandse economie is de snelst groeiende van Nederland, maar kent wel een aantal structurele kwetsbaarheden, zoals de demografische opbouw en de relatief lage werkgelegenheid. Samen met ondernemers, onderwijs-, kennisinstellingen en overheden (triple helix) werkt de provincie aan versterking van de economische structuur. Dat gebeurt via het Economisch Programma van de provincie en via gebiedsontwikkeling. Met het Economisch Programma wordt ondernemerschap en groei van het midden- en kleinbedrijf (MKB) gestimuleerd, uitgaande van de behoefte van de ondernemer, en het economisch ecosysteem. Het doel is groei van de regionale economie en verbetering van het vestigingsklimaat, waardoor nieuwe banen worden gecreëerd. Juist nu het economisch beter gaat, worden kansen benut om de Flevolandse samenleving minder kwetsbaar te maken voor de nadelige gevolgen van een recessie. Doel is duurzame werkgelegenheid die minder gevoelig is voor conjunctuurschommelingen. Het Economisch Programma kent drie programmalijnen: 1) Financiering & Support, 2) Acquisitie en de 3) Human Capital Agenda. Opvallend is wel dat in het Economisch Programma van de provincie geen verwijzingen zijn naar de gemeente Dronten.

De gemeente Dronten en de provincie Flevoland hebben gezamenlijk een gebiedsagenda opgesteld als sturingsinstrument voor toekomstige opgaven. De gebiedsagenda wordt samen met partners verder verdiept. Daarbij wordt onder meer gesproken over het project Nieuwe Natuur, Flevo Fun Fields, Lelystad Airport, de Floriade, bereikbaarheid: kansen en ontwikkelingen. Vanuit de discipline vrijetijdseconomie vindt meerdere malen per jaar overleg plaats met de provincie en de andere Flevolandse gemeenten. Gezamenlijk is een provinciale uitvoeringsagenda en een subsidieregeling tot stand gekomen.

Met nieuwe programma's Circulaire Economie en Landbouw Meerdere Smaken wil de provincie extra inzetten op samenwerking met de gemeente Dronten. Zowel op het gebied van de circulaire landbouw, innovatie en proeftuinen, de stimulering van plattelandontwikkeling, als ook voor de verbinding tussen thema's als voedsel en gezondheid voert de provincie diverse programma's uit en lijken er dus kansen te liggen voor samenwerking. Uit de gesprekken komt naar voren dat de gemeente Dronten en de provincie elkaar niet altijd betrekken bij de planvorming. Doordat de gemeenten doorgaans zelf plannen ontwerpt en het pas voorlegt aan de provincie wanneer deze nagenoeg af zijn, kan de provincie vaak weinig betekenen. Vanuit de provincie is aangegeven dat het meer betrekken aan de voorkant ook meer kansen biedt als het gaat om het verwerven van subsidies.

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Horizon

Een andere regionale samenwerkingspartner is de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Horizon opgericht (ROM) die in 2019 is opgericht. De ROM komt voort uit de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL) en de Beheer Flevoland Participaties (BFP). De gemeente Dronten is aandeelhouder van de BFP. De BFP was met name gericht op 'finance', de OMFL had haar focus op programmamanagement.

Horizon is een zelfstandig opererende BV met een eigen RvC. De provincie is enig aandeelhouder van de holding. Op dit moment werken er 25 mensen bij de ROM. De verwachting is dat dit doorgroeit naar 35 mensen eind 2020. Er zijn twee accountmanagers MKB bij de ROM die dagelijks ondernemers in de provincie Flevoland bezoeken (dit valt onder de zogenaamde eerstelijnsdienstverlening). De ROM heeft in haar hoedanigheid drie verschillende rollen waarin ze samenwerkt met de gemeente Dronten.

1. **Financier:** in de rol van financier bestaat er een formele relatie met de gemeente Dronten. Het 'Technofonds' is hiervoor het vehikel waarbij er eens per jaar een aandeelhoudersvergadering wordt belegd. De portefeuillehouder van Dronten is hierin vertegenwoordigd. Vanuit de rol van financier heeft Horizon veel financiële middelen beschikbaar, de afzet van deze middelen (LEADS) mogen worden uitgebreid. De samenwerking met de gemeente kan op dit vlak nog verbeterd worden.
2. **Projectaanjager/business developer:** op het gebied van Agrofood liggen hier kansen. De ROM geeft aan dat hiervoor de eerste stap door hen genomen moet worden. Het afgelopen jaar is de focus van Horizon geënt geweest op het opbouwen van de organisatie intern en nog te weinig de focus op externe inhoudelijke verbinding met de gemeente.
3. **Internationalisering najager:** de rol van internationalisering behelst drie onderdelen. Het gaat om exportbevordering, acquisitie internationale bedrijven en relatiebeheer reeds gevestigde internationale bedrijven. Hierbij komt de relatie met de gemeente vanuit een ruimte- en/of groeivraag van bedrijven tot stand. Bij eventuele conflicten wordt er op bestuurlijk niveau geschakeld. Het bieden van 'service' op relatieniveau aan nieuwe bedrijven zou op ambtelijk niveau nog enige ontwikkelstappen maken. De ROM ervaart een zeker mate van terughoudendheid in het actief meedoen als het gaat om een regionale propositie.

Arbeidsmarktregio Flevoland

Dronten is als gemeente aangesloten op de arbeidsmarktregio Flevoland. Voor het stimuleren van de samenwerking tussen sectorale en regionale arbeidsmarkt partijen op het gebied van (strategisch) arbeidsmarktbeleid is de Tafel van de Regio Zwolle ingericht, een tweejarig programma, dat mede mogelijk is gemaakt door de gemeente Zwolle, provincie Overijssel en het Ministerie van SZW. De 'tafel' is een tijdelijke taskforce die zich focust op het vormgeven van een sociaal-economische agenda waarin Human Capital een rode draad vormt. Investeren in mensen, met als doel het voorkomen van werkloosheid én tekorten op de arbeidsmarkt.

Leerwerkloket

Binnen Flevoland wordt verder samengewerkt vanuit het Leerwerkloket. De gemeente Almere heeft in opdracht van het Regionaal Werkbedrijf Flevoland (RWF) een verkenning uitgevoerd en vervolgens een businessplan opgesteld. Dit plan is eind 2018 goedgekeurd door het landelijke programmateam. Hiermee is ook de landelijke cofinanciering gewaarborgd.

Van de deelnemende organisaties (gemeenten, UWV en ROC's) wordt ook een financiële bijdrage gevraagd. Voor Dronten betreft dit een geringe investering. Het Leerwerkloket is een

expertisecentrum voor arbeidsmarktgerichte scholing en lerend werken. Het vervult een advies- en schakelfunctie tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs voor werkgevers, werkzoekenden en werknemers. Dit in het kader van een leven lang leren.

De Economic Board Flevoland, Win4All

De Economic Board Flevoland is een gezamenlijk en gedragen initiatief van bedrijfsleven, onderwijs, gemeenten en provincie Flevoland. Samen zetten Win4All zich in voor ondernemerschap en economische groei in de provincie. Om de groei in de regio te versterken hebben de partners vier grote uitdagingen geformuleerd (challenges):

- Vergroten van toegang tot kapitaal
- Behoud van talent voor Flevoland
- Versterken van het imago van Flevoland
- Krachtige ondernemersnetwerken

Win4All-Flevoland kent haar oorsprong in het economische programma van de provincie Flevoland. Daarin is de ambitie geformuleerd om samen met de partners in de regio de schouders te zetten onder deze opgave. Met partners uit het bedrijfsleven, onderwijs en overheid zijn de handen ineen geslagen. Win4All wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Board van Win4All-Flevoland. De ondersteuning en coördinatie van Win4All gebeurt via een supportteam. Het supportteam werkt voor alle partners in Win4All, ondersteunt de Board en helpt de projecten in de startfase van de grond te komen.

De DUN-samenwerking

Dronten, Urk en Noordoostpolder manifesteren zich meer als schakel tussen Flevoland en Regio Zwolle. De drie gemeenten in Noordoostelijk Flevoland willen door meer samen op te trekken het gebied steviger op de kaart zetten. De drie burgemeesters van de gemeenten Dronten, Urk en Noordoostpolder hebben dat via de overhandiging van een gezamenlijk Manifest laten weten. De drie gemeenten willen de komende periode meer aandacht en inzet van het provinciaal bestuur voor de doorontwikkeling van het gebied Noordoostelijk Flevoland.

Regio Zwolle

Dronten is - als een van de 22 gemeenten - aangesloten bij de Regio Zwolle, samen met vier provincies. De Regio Zwolle is verbinder en aanjager op vier belangrijke thema's waaronder 'economie', 'human capital', 'bereikbaarheid' en 'leefomgeving'. Het programmabureau van de Regio Zwolle wordt gefinancierd door de deelnemende gemeenten en op ambtelijk niveau vindt overleg plaats tussen deze gemeenten. Daarnaast is er een periodiek wethoudersoverleg. De gemeenten werken in dit verband samen op basis van vrijwilligheid en in verschillende samenstellingen. Er wordt gewerkt vanuit een gezamenlijk visiedocument met jaarlijkse uitvoeringsplannen.

Vanuit de Regio Zwolle zijn er nauwe contacten met bedrijven en kennisinstellingen. Het gezamenlijke doel is een effectieve verbinding te slaan tussen lokale ondernemers, onderwijs, onderzoeksinstanties en overheden (de vier O's). Dronten participeert daar actief in, zo blijkt uit diverse publicaties en verslagen van bijeenkomsten. Dronten is bijvoorbeeld aangehaakt op de Human Capital Agenda (samen met Noordoostpolder).

Een andere relevante ontwikkeling is het in 2018 gestarte Regio Zwolle Connect: een online platform voor alle ondernemers in de Regio Zwolle. Door middel van deze community kunnen krachtige connecties worden gemaakt tussen de ondernemers onderling.

Daarbij verbindt Dronten de Regio Zwolle met noordoostelijk Flevoland. Naast verbindingen op het gebied van bereikbaarheid, zetten ze in op verbindingen in de leefomgeving tussen inwoners, maatschappelijk partners en ondernemers. Burgemeester Peter Sniijders, voorzitter van Regio Zwolle, benadrukte onlangs dat Regio Zwolle een regio is met de ambitie om de vierde economische topregio van Nederland te worden. Samenwerken is de sleutel tot succes en hij haalde twee voorbeelden aan ter illustratie: het ontwikkelfonds voor Human Capital om zoveel mogelijk mensen mee te laten blijven doen als antwoord op de krapte op de arbeidsmarkt, en de NOVI, de nationale omgevingsvisie gericht op de leefomgeving.

Visie op regionale samenwerking vanuit de betrokken partners

De gemeente Dronten is een forensengemeente en kent een grote uitgaande pendel naar Zwolle en de Randstad. Om een factor van betekenis te zijn voor het Rijk is het belangrijk dat Dronten zich aansluit bij regionale samenwerkingsverbanden, merken respondenten op. Als kleine speler wil de gemeente Dronten tegelijkertijd flexibel blijven in met wie ze samenwerken. Uit de gesprekken blijkt dat Dronten zich de afgelopen jaren nadrukkelijk heeft gericht op de Regio Zwolle. Het gevoel bestaat dat dit op sommige vlakken ten koste is gegaan van de samenwerking met de andere regio's. Dronten moet als 'scharniergemeente' een 360-gradenblik behouden, bemerkte een van de respondenten. Richting Almere en Amsterdam liggen er op dit moment namelijk kansen op het gebied van de woonopgave, de Floriade en het vliegveld Lelystad. Met de Hanzelijn ligt Dronten ook gunstig om ook op het woningtekort van Amsterdam in te spelen.

Ten aanzien van de regionale samenwerking zijn enkele aandachtspunten uit de gesprekken naar voren gekomen:

- Er ontbreekt een duidelijke en vastgestelde visie op regionale samenwerking. Het aanbrengen van focus met wie men wil samenwerken en waarom wordt door meerdere samenwerkingspartners als verbeterpunt genoemd. Daarbij is het belangrijk om goed voor ogen te hebben wat men uit de regionale samenwerking wil halen.
- De samenwerking met verschillende regiopartners kan geïntensiveerd worden. Er is op dit moment bijvoorbeeld weinig contact met de Flevolandse Regionale ontwikkelingsmaatschappij Horizon. De potentiële meerwaarde van samenwerken met deze partij is binnen Dronten dan ook niet bekend. Ditzelfde geldt voor de bovenregionale acquisiteur van de Regio Zwolle waar nog geen contact mee is geweest⁷.
- Ook de regionale samenwerking op gemeenteniveau kan worden verbeterd. Een voorbeeld is dat Noordoostpolder en Dronten beiden Agrofood als speerpunt hebben, maar er wordt hierin niet samengewerkt.
- Als laatste komt uit diverse gesprekken naar voren dat Dronten zich regionaal nog niet genoeg profileert. Als de gemeente impact wil maken in regionaal verband, is focus op een beperkt aantal speerpunten nodig, 'daar waar de gemeente goed en uniek in is'. Vanuit meerdere gesprekspartners is aangegeven dat Dronten op dit vlak zichzelf beter moet positioneren.

⁷ Met de vorige bovenregionale acquisiteur was wel een relatie opgebouwd.

7.3 Samenvatting van bevindingen ten aanzien van de uitvoering

De gemeente Dronten heeft verschillende partners op zowel lokaal als regionaal niveau. Op lokaal niveau heeft de gemeente Dronten goed contact met de Ondernemersvereniging De Driehoek en de Business Breakfast Club Dronten.⁸ Verschillende ondernemers die aangesloten zijn bij deze clubs, opereren ook in de SEA-groepen van de gemeente. Ondanks frequent en goed contact bestaat de behoefte om enkele keren per jaar ook apart met de gemeente te overleggen over meer algemene economische onderwerpen. Verder is aangegeven door de lokale partners dat voor een goed vestigingsklimaat het belangrijk is dat de gemeente open communiceert, zodat het bedrijfsleven weet wat er speelt. Daarbij is het van belang dat het bedrijfsleven weet wanneer zij mogen en kunnen meepraten en wanneer niet.

Dronten telt twee grote onderwijsinstellingen: de Aeres Hogeschool en Landstede - Het Perron (v)mbo. Qua profiel sluit de Aeres Hogeschool goed aan bij de Agro & Food-profilering van de gemeente. De relatie tussen onderwijs en de Agrofood SEA-groep is volgens respondenten erg goed. De SEA-groep 'Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt' heeft diverse bijeenkomsten georganiseerd waarin overheid, ondernemers en onderwijs betrokken waren. Het is echter niet voor iedereen duidelijk waar deze SEA-groep zich op dit moment mee bezighoudt (zie paragraaf 6.4), ook niet bij de onderwijspartners.

Over de regionale samenwerking valt op dat er veel partijen en samenwerkingsverbanden actief zijn op het gebied van de regionale economie. Dronten heeft zich een tijdlang vooral naar het Oosten, de regio Zwolle, gericht. De regio Zwolle ontwikkelt zich goed en er zijn ook goede inhoudelijke argumenten om deze samenwerking zowel op de relevante thema's als Human Capital en Agro & Food vast te houden. Ongewild heeft deze intensieve samenwerking er ook voor gezorgd dat de contacten met de provincie Flevoland, de ROM en het zuidwesten van Dronten een tijdlang verminderd zijn. Dat brengt als risico dat Dronten daarin kansen mist, volgens respondenten. Inmiddels is de beweging in gang gezet om de contacten met de provincie en met de gemeenten Urk en Noordoostpolder weer te intensiveren. Daarnaast is er ook oog voor andere ontwikkelingen en kansen, zoals met betrekking tot de woningmarkt, de Floriade en Lelystad Airport.

Verder valt op dat er diverse organisaties, zoals de ROM en de provincie (op het gebied van stimuleringsregelingen), actief zijn met min of meer dezelfde doelen als de gemeente Dronten, maar waar nog (te) weinig mee wordt samengewerkt. Door de samenwerking met deze organisaties te versterken kunnen ondernemers en onderwijsinstellingen zeer waarschijnlijk meer profiteren dan wanneer de gemeente alleen optrekt. Een duidelijke visie op regionale samenwerking ontbreekt. Het aanbrenge van focus met wie men wil samenwerken en waarom wordt door meerdere samenwerkingspartners als verbeterpunt genoemd. Daarbij is het belangrijk om goed voor ogen te hebben wat men uit de regionale samenwerking wil halen.

Als laatste komt uit diverse gesprekken naar voren dat Dronten zich regionaal nog niet genoeg profileert. Als de gemeente impact wil maken in regionaal verband, is focus op een beperkt aantal speerpunten nodig, *'daar waar de gemeente goed en uniek in is'*. Vanuit meerdere gesprekspartners is aangegeven dat Dronten op dit vlak zichzelf beter moet positioneren.

⁸ Er vindt zo'n zes keer per jaar bestuurlijk overleg plaats met de OVDD, ook zes keer per jaar met Stichting DOES (winkelierstichting). Verder is er twee keer per jaar bestuurlijk overleg met LTO.

Hoofdstuk 8 Resultaten

In dit hoofdstuk beschrijven we wat de resultaten zijn van het gevoerde economisch beleid. In het eerste deel kijken we vooral naar de gestelde doelstellingen en in hoeverre daar met cijfers duiding aan is te geven. Dit hebben we gedaan op basis van openbare data vanuit onder andere het CBS en MKB onderzoek. In het tweede deel geven we weer welke financiële middelen zijn ingezet om de doelstellingen te bereiken.

In dit hoofdstuk komt de volgende onderzoeksvraag aan de orde:

9. Welke prestaties levert de gemeente Dronten op het gebied van het vestigingsklimaat en welke kosten zijn hiermee gemoeid?

8.1 Doelstellingen vanuit het SEV

In hoofdstuk 5 zijn de doelstellingen uit de Sociaal Economische Visie (SEV) beschreven. Als beoogd effect wordt de wens tot vergroting van werkgelegenheid en welvaart benoemd. Omdat de huidige SEV van kracht is, wordt in deze paragraaf het resultaat beschreven van de in de SEV beschreven hoofddoelstellingen. Deze hoofddoelstellingen zijn:

- Stijging van de werkgelegenheidsgraad in Dronten
- Werkgelegenheidsgroei
- Daling winkelleegstand
- Aantrekken van bovenregionale vestigers
- Verbetering van de dienstverlening

In de onderstaande alinea's is een korte stand van zaken beschreven ten aanzien van de gestelde doelen. Hierbij moeten we nuanceren dat niet elke economische doelstelling valt te kwantificeren. Daarnaast kan het resultaat van sommige gestelde doelen worden toegewezen aan macro-economische effecten. Een voorbeeld is de werkgelegenheid die vanzelfsprekend is gegroeid doordat er sprake is van hoogconjunctuur.

Stijging van de werkgelegenheidsgraad in Dronten

In de SEV staat beschreven dat Dronten een relatief lage werkgelegenheidsgraad kent. Dat wil zeggen dat er in Dronten weinig banen zijn ten opzichte van de omvang van de beroepsbevolking. Hierdoor is er een relatief grote netto uitgaande pendel van Dronten naar andere gebieden. De doelstelling - zoals beschreven in de SEV - is dat een stijging moet plaatsvinden van de werkgelegenheidsgraad.

Tabel 2 Werkgelegenheidsgraad (Bron: CBS)

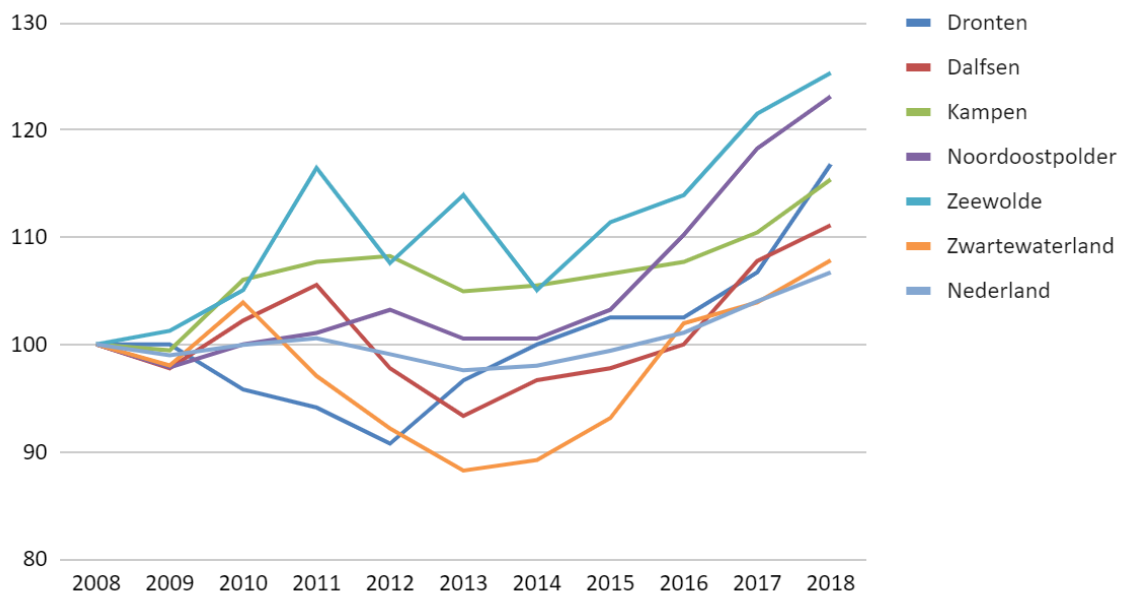
	2014	2015	2016	2017	2018
Werkgelegenheidsgraad berekend over werkzame beroepsbevolking	60%	61%	61%	60%	66%

Uit bovenstaande gegevens blijkt dat de werkgelegenheidsgraad is toegenomen in de periode 2014-2018. De werkzame beroepsbevolking in die periode is stabiel gebleven. Dit betekent dat het aantal banen is toegenomen.

Werkgelegenheidsgroei

Een van de doelstellingen is de groei van de werkgelegenheid. In de periode 2008-2018 is de werkgelegenheid gegroeid met 16,8% van ongeveer 11.900 naar 13.900 banen. De werkgelegenheidsgroei in Nederland bedroeg 6,7% in die periode. Dit betekent dat de werkgelegenheid in Dronten procentueel gezien sterker is gegroeid dan landelijk. In vergelijking met de regio's Dalfsen, Kampen, Noordoostpolder, Zeewolde en Zwartewaterland is de groei gemiddeld. Dit blijkt ook uit onderstaande figuur waarin de indexcijfers van de werkgelegenheid zijn gevisualiseerd.

Figuur 2 Werkgelegenheidsgroei (indexcijfers) (CBS)

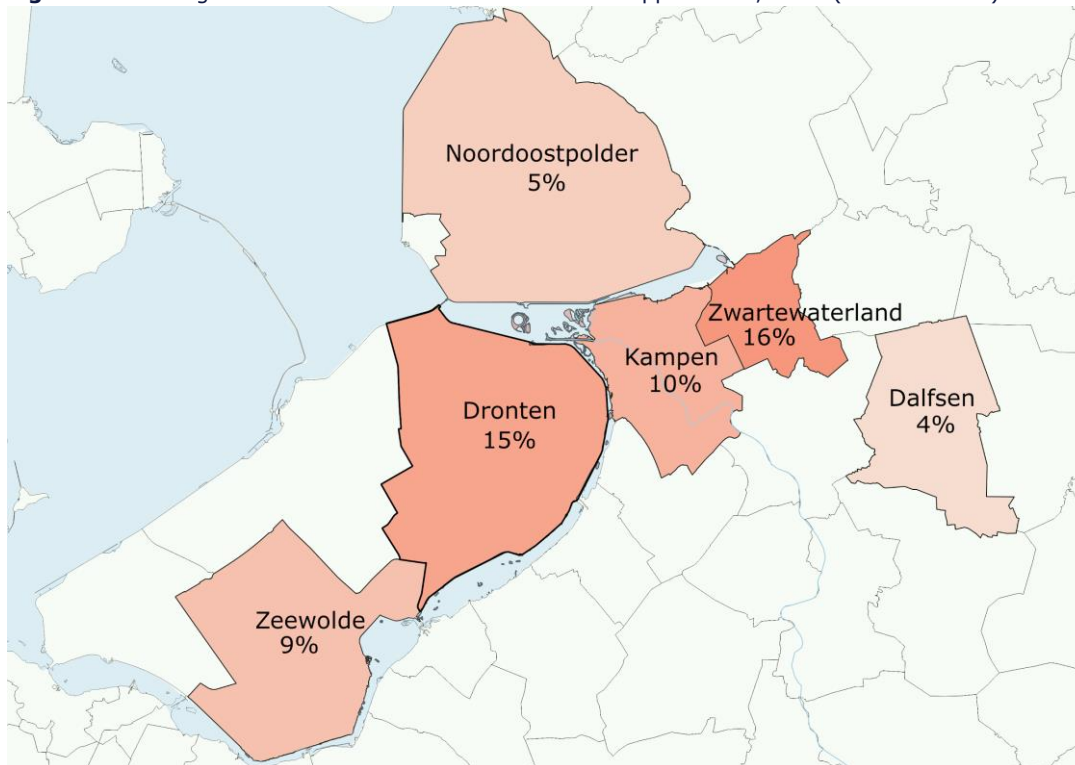
In de SEV is de doelstelling van de werkgelegenheidsgroei onderverdeeld in subdoelen. De subdoelen met betrekking tot werkgelegenheid zijn dat de werkgelegenheid in de agro- en foodsector stijgt ten opzichte van 2016 en er groei plaatsvindt in de vrijetijdssector van 250 tot 500 banen tussen 2017-2021. Deze subdoelen zijn moeilijk te monitoren doordat geen data is aangeleverd over de werkgelegenheidsgroei in deze subsectoren.

Uit de arbeidsmarktanalyse (Bureau Buiten, 2019) blijkt dat de werkgelegenheid in de agrofoodsector in de periode 2012-2018 is gestegen met maar liefst 20,3%. Hierbij is een brede definitie van agrofood gehanteerd. Het gaat dan ook om bijvoorbeeld toeleveranciers. Het aantal banen in alleen de agrosector is met 80 afgenomen ten opzichte van 2016, blijkt uit gegevens van [waarsstaatjegemeente.nl](http://www.waarsstaatjegemeente.nl). Hoeveel het aantal banen in de agrofoodsector ten opzichte van 2016 is gestegen is niet duidelijk. De cijfers uit de arbeidsmarktanalyse geven een positief beeld. Het lijkt er dus op dat subdoel 1 is bereikt.

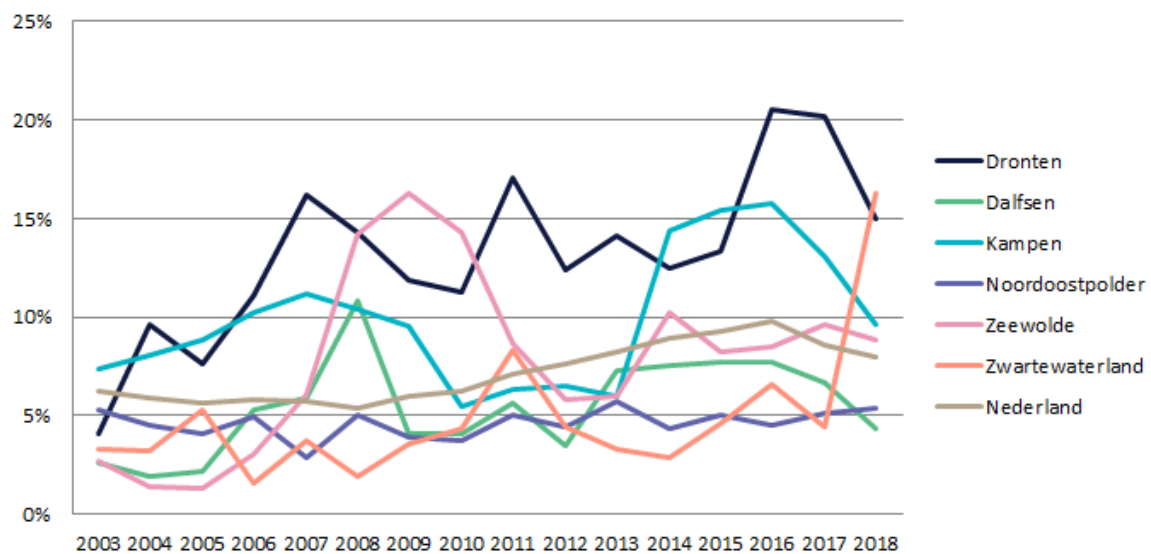
Daling winkelleegstand

In de SEV staat beschreven dat Dronten een bovengemiddelde winkelleegstand heeft. Het doel is om de winkelleegstand te doen dalen. De winkelleegstand is inmiddels gedaald van 20% in 2017, naar 15% in 2018. Hiermee is Dronten op de juiste weg om haar doel te behalen. Naast de ingezette daling is ingezet op de aanpak van de centra. Zo is in de retailvisie - hoewel niet vastgesteld - beschreven hoe centra compacter worden gemaakt om het winkelaanbod te centreren. Dit kan mogelijk nog tot een verdere leegstand leiden.

Figuur 3 Leegstand winkels % van totale winkelvloeroppervlakte, 2018 (Bron: Locatus)

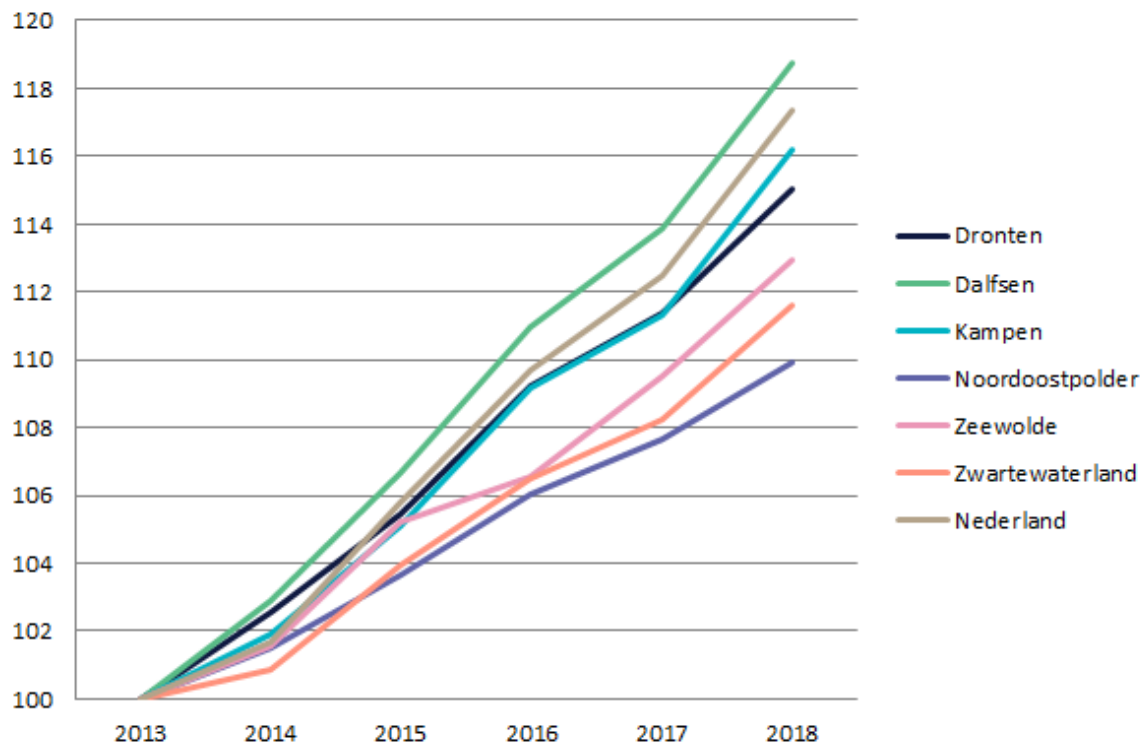
Figuur 4 Leegstand winkels % van totale winkelvloeroppervlakte (Bron: Locatus)

Aantrekken van bovenregionale vestigers

Een van de doelen uit de SEV is het aantrekken van bovenregionale vestigers. Hoewel het aantal bedrijven is toegenomen met 12% in de periode 2014-2018, is niet duidelijk in hoeverre bovenregionale vestigers zijn aangetrokken. Uit het gesprek met de acquisiteur blijkt dat veruit het grootste aandeel van de kaveluitgifte wordt gedaan aan lokale ondernemingen, voor uitbreidingsinvesteringen, en niet aan bedrijven van buiten de regio.

Figuur 5 Procentuele toename in middelgrote en grote bedrijven vanaf 2013 (Bron: CBS)

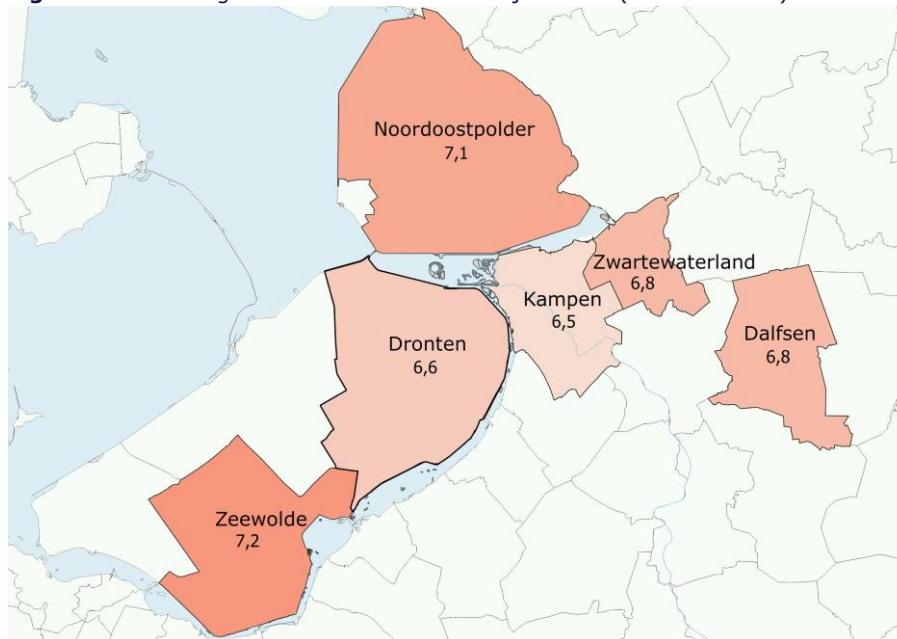

Verbetering van de dienstverlening

De laatste doelstelling die is beschreven in de SEV is het verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening. Er is daarin geen specifieke periode benoemd waarin dit wordt gemeten, het gaat om een algemene verbetering richting ondernemers. Eens in de twee jaar voert het MKB een onderzoek uit over het lokale ondernemersklimaat. Hierin wordt gemeten hoe ondernemers aankijken tegen het ondernemersklimaat in de eigen gemeente en wordt onderzocht welke onderwerpen ze belangrijk vinden. Uit de monitor van MKB-vriendelijkste gemeente scoort Dronten een 6,6. In de rest van de provincie Flevoland ligt dit op een gemiddelde van 7,1. In vergelijking met gemeenten zoals Zeewolde (7,2) en Noordoostpolder (7,1) doet Dronten het ook minder goed. Ook als wordt gekeken naar de ranglijst 'sterkste MKB-gemeente 2019' van Bureau Louter doet Dronten het slechter dan deze gemeenten. Dronten staat op de 157e plaats, ten opzichte van Zeewolde op plek 64 en Noordoostpolder plek 79. Er moet wel een nuance worden gemaakt ten aanzien van de scores.

De MKB-vriendelijkste gemeente is opgesteld met behulp van een enquête. Deze is niet representatief voor de gehele populatie van ondernemers. Het nadeel van de ranglijst van Bureau Louter is dat het is opgesteld op basis van alleen statistische data. De scores uit zowel de ranglijst van Louter en de MKB-monitor moeten daarom worden gezien als grove indicatie. Hierdoor kunnen we, met slechts deze informatie, niet vaststellen of de genoemde doelstelling ten aanzien van de dienstverlening is verbeterd.

Figuur 6 MKB-gemeenten tevredenheidscijfer 2019 (bureau Louter)

Inzichtelijk maken van de resultaten

Uit de documentenstudie is niet duidelijk geworden in hoeverre er wordt gerapporteerd op de economische indicatoren die zijn benoemd in de SEV. In de programmabegroting van 2018 zijn wel budgetten aangevraagd voor bijvoorbeeld een werkbudget voor de SEA-groepen en voor de invulling van een agro-food-medewerker (0,5 fte). Deze zijn terug te herleiden op de doelstellingen uit de SEV. Er wordt echter niet gerapporteerd over de gestelde doelen en de bijbehorende indicatoren uit de SEV in de stukken uit de P&C-cyclus. In hoofdstuk 9 wordt verder ingegaan op de monitoring en rapportage (bijvoorbeeld richting de raad).

8.2 Ingezette middelen

De ingezette middelen voor economie zijn verspreid over diverse posten. Naast eigen uitgaven wordt er ook een bijdrage geleverd aan projecten van andere partijen. Een voorbeeld is de Human Capital Agenda van de Regio Zwolle. Hiervoor betaalt Dronten € 9 per inwoner (dat is het budget voor vijf jaar totaal, dus feitelijk € 1,80 per inwoner per jaar). Hiervoor is afzonderlijk budget aangevraagd bij de gemeenteraad.

Uit de documentenstudie blijkt dat het budget voor het programma Economie (2019) € 347.897 is. Hiervan is € 49.897 structureel en € 298.000 bestemd voor incidentele uitgaven (dit zijn in het algemeen wel jaarlijkse bedragen met een eindtijd).

Tabel 3 Overzicht Middelen voor programma Economie Gemeente Dronten 2019

Post	Middelen	
Economie algemeen	€ 16.654	structureel
Promotie/acquisitie	€ 33.243	structureel
SEA-kerngroepen	€ 25.000	incidenteel t/m 2022
Acquisiteur inhuur	€ 100.000	incidenteel t/m 2020
Floriade-Dronten	€ 25.000	incidenteel t/m 2021
Agrofood-positionering	€ 25.000	incidenteel t/m 2021
Human Capital Arbeidsmarktregio Zwolle	€ 73.000	incidenteel t/m 2023
Marketing Oostkant Dronten (gebiedspromotie)	€ 50.000	incidenteel t/m 2022
Centrum Suydersee	€ 30.000	overheveling 2018
Centrum Biddinghuizen	€ 30.000	
Centrum Swifterbant	€ 30.000	
Centrum Dronten-Zuid	€ 15.000	
Totaal	€ 452.897	

8.3 Bevindingen ten aanzien van de resultaten

In de Sociaal Economische Visie zijn vijf hoofddoelstellingen geformuleerd (zie ook Hoofdstuk 5.1). Uit de resultaten blijkt dat Dronten bij sommige doelen op de goede weg is om deze te behalen. De werkgelegenheidsgraad en de werkgelegenheid zijn gegroeid. Daarnaast is de winkelleegstand gedaald zoals voorgenomen. Ten aanzien van de gemeentelijke dienstverlening zien we echter dat Dronten beneden het gemiddelde scoort in het MKB onderzoek⁹. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit om een enkel onderzoek gaat. Met betrekking tot regionale vestigers is het onduidelijk waar Dronten staat in het behalen van dit doel.

Het totaalbudget voor economie bedraagt ongeveer € 450.000 (2018), waarvan ongeveer € 50.000 structureel en € 400.000 incidenteel (gekoppeld aan specifieke uitgaven). We zien dat het structurele budget als krap wordt ervaren. De beperkte financiële middelen vertalen zich in beperkte mogelijkheden voor het uitvoeren van projecten.

Verder moet worden opgemerkt dat er geen causaal verband bestaat tussen het budget voor het programma economie en de behaalde economische doelstellingen. In andere woorden, de input (het budget) is meetbaar, maar de output (behaalde doelstellingen) is beperkt meetbaar. Daarnaast zijn enkele behaalde doelstellingen toe te schrijven aan nationale en mondiale economische sentimenten. Het is hierbij onduidelijk in hoeverre het economisch resultaat kan worden toegeschreven aan het lokale economische beleid.

⁹ Deze conclusie is gebaseerd op resultaten uit de MKB-monitor. Hierbij moet worden opgemerkt dat - gelet op de lage respons - de bevraagde ondernemers niet representatief zijn voor de gehele populatie.

Hoofdstuk 9 Evaluatie

In dit hoofdstuk beschrijven we op welke manier de evaluatie plaatsvindt, hoe er verantwoording wordt afgelegd en in hoeverre daarover teruggekoppeld wordt aan de raad. Ook gaan we in op de ervaring van inwoners en ondernemers met het gevoerde beleid. Hierbij beschrijven we de uitkomsten van de vragenlijst die we voor dit onderzoek hebben uitgezet onder ondernemers en inwoners.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderzoeksvragen aan de orde:

10. Hoe wordt de gemeenteraad over de voortgang van het beleid geïnformeerd (en is dit eenduidig, tijdig, juist en volledig)?
11. Hoe kijken ondernemers aan tegen het vestigingsklimaat van Dronten en de wijze waarop maatschappelijke ontwikkelingen daarin worden meegenomen?
12. Hoe wordt in de ontwikkeling en implementatie van het economisch beleid rekenschap gegeven van de wensen/behoefte van de burger nu en in de toekomst?
13. Worden ondernemers verleid tot het duurzaam vestigen in Dronten?

9.1 Informering en positionering van de raad

Informeren van de raad

Het college rapporteert aan de raad vooral vanuit de P&C-cyclus over voortgangsinformatie. Daarin worden de volgende documenten gedeeld: de begroting, de kadernota, de jaarstukken en voortgangsrapportages. De afgelopen jaren had een slotrapportage enkel een financiële insteek. Daarnaast wordt de raad ad hoc geïnformeerd over specifieke onderwerpen, zoals voortgangsinformatie over de ontwikkeling van bedrijventerreinen en meer in het algemeen via beantwoording van vragen vanuit de raad. Vanuit de raad is aangegeven dat er op dit moment alleen gerapporteerd wordt als er afwijkingen zijn, waardoor informering plaatsvindt vanuit incidenten.

Uit de schriftelijke informatie en de gevoerde gesprekken blijkt dat de informatievoorziening over de voortgang van het economisch beleid op dit moment beperkt is. Er worden bijvoorbeeld geen specifieke voortgangsrapportages over het economisch beleid gemaakt.

Via de begrotingscyclus wordt wel gerapporteerd over het economisch beleid, net als dat voor andere beleidsvelden gebeurt, maar dit is volgens de raad op hoofdlijnen en zonder meetbare doelstellingen en indicatoren. De raad heeft ook weinig zicht op en over het functioneren van de SEA-groepen.

Raadsleden geven aan dat zij bij veel samenwerkingsverbanden niet inzichtelijk hebben wat het Dronten oplevert. Dit zal niet altijd concreet te meten zijn middels prestatie-indicatoren of financiën, het kan ook gaan om kennisdeling, lobby en netwerken. De gemeenteraad wil graag dat er actiever teruggekoppeld wordt waarom de gemeente Dronten in een samenwerking participeert dan wel eraan bijdraagt.

Er is geen duidelijke communicatie richting de raad waarin wordt gerapporteerd over de voortgang van de nota en het bereiken van de economische indicatoren zoals genoemd in de SEV. Er wordt wel in de begroting gerapporteerd over het thema economie.

Deze indicatoren zijn niet gelijk aan die uit de SEV. De afspraak is om alleen te rapporteren als er afwijkingen zijn. Er is geen monitoringssysteem op basis waarvan de afwijkingen gesignaleerd (kunnen) worden. In de interviews wordt aangegeven dat dit aandacht vraagt in de komende periode.

Verder is opgemerkt dat collegevoorstellen richting de raad niet altijd van voldoende informatie en onderbouwing worden voorzien, op basis waarvan besluiten genomen kunnen worden. Dit leidt in de praktijk wel eens tot een hernieuwde informatievraag vanuit de raad. Dit levert - zo blijkt uit het gesprek met de raad - in sommige gevallen wel degelijk nieuwe informatie op. Dit bevordert het vertrouwen van de raad dat zij goed in positie worden gebracht om kaders te stellen en te controleren, uiteraard niet.

Interactie met de raad

De gemeenteraad kan uiteraard ook zelf actief om informatie vragen, middels raadsvragen, maar ook via raadsinformatieavonden. De raad kan ook een afvaardiging van bijvoorbeeld een SEA-groep laten langskomen om over de voortgang te rapporteren, of hierbij aansluiten tijdens een overleg. Dit gebeurt echter weinig in de praktijk, te meer ook omdat voor raadsleden de status van de SEA-groepen en hun rol hierbij niet duidelijk zijn (zie ook H 6.3).

Vanuit de organisatie zelf wordt aangegeven dat er tot nu toe weinig is geïnvesteerd in het informeren van de raad. De informatievoorziening vindt plaats via de systematiek van de P&C-cyclus, daarnaast ontvangt de raad de zogenaamde SEA-katernen met informatie vanuit de SEA-groepen. De onderzoekers hebben deze katernen niet ontvangen, de inhoud hiervan is dan ook onduidelijk. Tegelijkertijd geven verschillende respondenten vanuit de ambtelijke organisatie aan dat ze wel degelijk de meerwaarde zien in het vaker informeren van de raad en daar ook druk over aan het nadenken zijn, bijvoorbeeld door raadsinformatiebijeenkomsten te organiseren zodat er meer ruimte is voor dialoog en uitwisseling.

Uit meerdere gesprekken blijkt dat er in de gemeente Dronten weinig interactie is tussen de raad en de organisatie. Dit geldt ook voor de interactie tussen raad en externe partijen, waaronder ondernemers. Dit betekent niet dat er voortdurend een rechtstreekse lijn moet zijn tussen de raad en de ambtelijke organisatie, maar er is een zekere behoefte aan meer informele bijeenkomsten. Het contact met ambtenaren vindt altijd plaats in een bestuurlijke setting, waardoor de afstand naar de raad als groot wordt ervaren. Vanuit de Werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing wordt er op dit moment gewerkt om de interactie tussen de raad en andere partijen te verbeteren.

9.2 Peiling onder inwoners en ondernemers

Het perspectief van inwoners en ondernemers vormt een belangrijke pijler in de doorontwikkeling van het beleid rondom het economisch vestigingsklimaat. Om de mening van de ondernemers en de inwoners over het beleid omtrent het vestigingsklimaat te onderzoeken heeft BMC een vragenlijst opgesteld voor ondernemers en inwoners. De vragenlijst is online uitgezet en heeft in de Flevopost gestaan. Daarnaast heeft er een oproep gestaan op de gemeentelijke nieuwspagina en er is via social media aandacht gevraagd voor het invullen van de vragenlijst. Tot slot hebben we ook aan de ondernemersverenigingen (The Business Breakfast Club en de Ondernemersvereniging de Driehoek) gevraagd de vragenlijst onder de aandacht te brengen bij de leden.

Ondanks herhaaldelijke pogingen om de vragenlijst onder de aandacht te brengen is de respons laag. Hierdoor heeft de peiling een laag betrouwbaarheidsgehalte en moeten onderstaande resultaten gezien worden als een indicatie van de mening van inwoners en ondernemers in de gemeente Dronten.

In totaal hebben 41 respondenten de vragenlijst ingevuld waarvan 24 inwoners en zeventien ondernemers. Met deze respons zijn de resultaten van de enquêtes indicatief te noemen. Dat wil zeggen dat het een indicatie geeft van de mening van de ondernemers en inwoners. Om de resultaten nader te duiden is er in de interviews ook aandacht geschonken aan de thema's van de vragenlijst.

9.3 Ondernemerspeiling

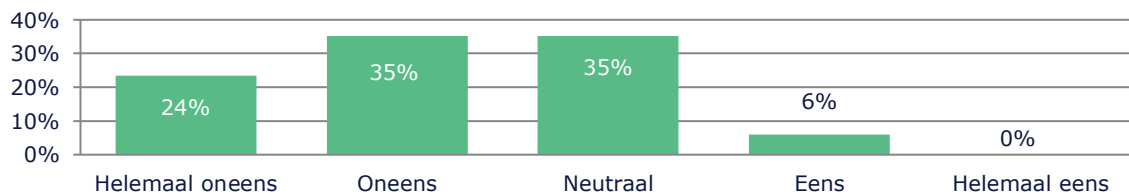
In deze paragraaf beschrijven we aan de hand van enkele resultaten in hoeverre ondernemers uit de voeten kunnen met het beleid en hoe zij tegen enkele thema's aankijken.

Duurzaam ondernemen

Uit figuur 7 blijkt dat een groot deel van de ondernemers ervaart dat de gemeente ze niet stimuleert om duurzaam te ondernemen. Respondenten konden ook een toelichting toevoegen; hieruit blijkt dat veel ondernemers niet zeker weten of er beleid is gemaakt voor duurzaam ondernemen maar dat als dit zo is, ze er in ieder geval weinig van merken. Ook uit interviews met betrokkenen komt naar voren dat er bij ondernemers de gedachte leeft dat de gemeente Dronten zich weinig bezig houdt met duurzaamheidsbeleid.

Dronten levert echter een enorme bijdrage aan verduurzaming door met name de grote hoeveelheid windenergie die ze produceren en de ambities ten aanzien van zonne-energie. De oorzaak hiervan ligt met name in de bereidheid van de boeren in de omgeving die graag een windmolen op het land hebben in verband met de extra inkomsten. De gemeente draagt hieraan bij door dit middels ruimtelijk beleid mede mogelijk te maken. Echter, zoals uit de vragenlijst en de interviews blijkt, zijn ondernemers en inwoners van Dronten niet (voldoende) op de hoogte van de inzet van de gemeente op dit vlak. Dronten kan hierin op het gebied van communicatie en marketing nog wel een en ander te verbeteren.

Figuur 7 De gemeente stimuleert mij om duurzaam te ondernemen (N = 17)

'Er wordt wel over gesproken, maar uitvoeringstechnisch gebeurt er nog niet zoveel. Ik zie het zelf als een bewustwordingsperiode, waarin we toewerken naar meer uitvoeringsgericht werken. Wel geeft de gemeente het goede voorbeeld in het (oude) gemeentehuis door zichtbaar te maken hoeveel energie er gebruikt wordt, bijvoorbeeld.'

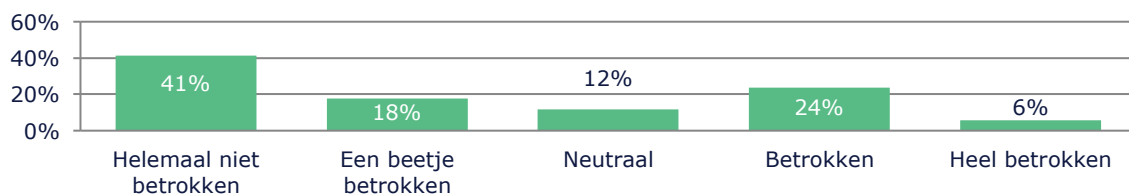
'Weinig tot geen actieve communicatie over dit beleid.'

'Ik kan geen voorbeelden noemen waaruit blijkt dat de gemeente ondernemers stimuleert duurzaam te ondernemen.'

Betrokkenheid bij beleid

Het is belangrijk dat de doelgroep waarvoor het beleid geschreven wordt, zich ook betrokken voelt bij de totstandkoming hiervan. Op deze manier wordt het breder gedragen en voelen ondernemers zich gewaardeerd binnen de gemeente. Uit onderstaande figuur blijkt dat de meeste respondenten zich niet betrokken voelen bij de totstandkoming van het beleid. Wel geven meerdere respondenten aan zich wel betrokken te hebben gevoeld vanuit een andere invalshoek, bijvoorbeeld via een SEA-groep.

Figuur 8 In hoeverre bent u betrokken geweest bij de totstandkoming van beleid? (N = 17)

Uit de open antwoorden blijkt dat een aantal respondenten bemerkt niet betrokken te worden maar dit niet als een probleem ervaren. De respondenten die wel betrokken zijn bij het beleid zijn dit vrijwel allemaal middels de SEA-groepen.

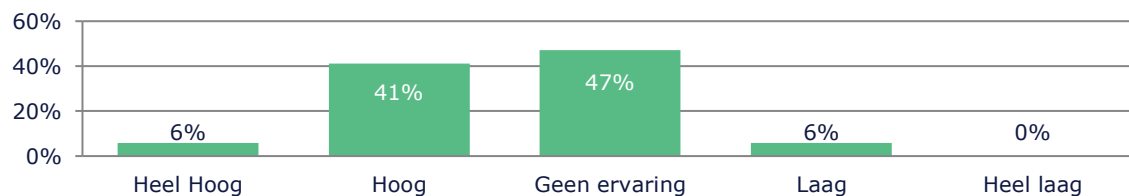
'Ik ben slechts een kleine zzp'er. Ik snap dat ik in die hoedanigheid niet betrokken ben bij de totstandkoming van beleid.'

'Via SEA-groepen en werkgroepen wel betrokken geweest.'

Administratieve lastendruk

Regeldruk is vaak een bron van irritatie en hinder voor veel ondernemers. Regeldruk (bijvoorbeeld wat betreft vergunningaanvraag of voldoen aan gemeentelijke regelgeving) houdt ondernemers van het ondernemen af. Uit gesprekken blijkt dat er bij de raad signalen bestaan dat de lastendruk hoog is voor ondernemers. Om deze reden is gevraagd hoe ondernemers de administratieve lastendruk van de gemeente Dronten ervaren. Hieruit blijkt dat van de ondernemers die te maken hebben gehad met de gemeente 41% de lastendruk als hoog ervaart. Omdat dit een relatief klein absoluut aantal is, moeten hier niet direct conclusies aan verbonden worden. Temeer de gemeente op dit moment in de vorm van accountmanagement, ook vanuit VHV, druk bezig is om de lastendruk op ondernemers te verlagen, bijvoorbeeld rondom de aanvraag van vergunningen.

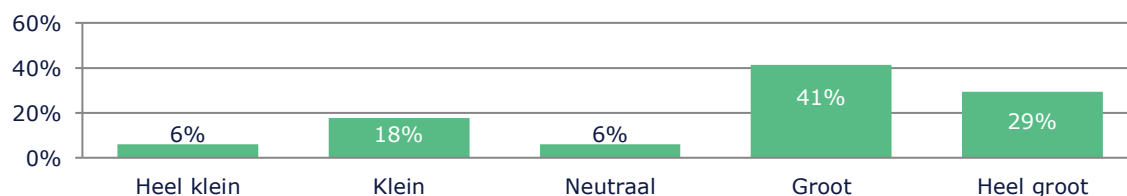
Figuur 9 Wat vindt u van de administratieve lastendruk? (N = 17)

Pluspunten en minpunten van Dronten

Aan alle respondenten is gevraagd een cijfer te geven tussen de 0 en de 10 over hoe tevreden ze zijn met het economisch klimaat in de gemeente Dronten. Hier is een gemiddeld cijfer 5,8 uitgekomen.¹⁰ De meeste respondenten schatten de kans dat ze als ondernemer in de gemeente Dronten zullen blijven de aankomende jaren in als (heel) groot (bij elkaar 70%).

Figuur 10 Hoe groot is de kans dat u als ondernemer in de gemeente Dronten blijft de komende jaren? (N = 17)

Tot slot is aan ondernemers gevraagd om een pluspunt en een minpunt te noemen van de gemeente Dronten ten opzichte van omliggende gemeenten. Hieronder volgen een aantal punten die door respondenten zijn benoemd.

Ten opzichte van omliggende gemeenten heeft de gemeente Dronten als pluspunt:

- Ruimte.
- Groen, overzichtelijk, mogelijkheden voor de toekomst.
- De ligging, verbinding en gratis parkeren.
- Mooi centrum, het is prettig wonen.

¹⁰ Zestien respondenten hebben deze vraag ingevuld. Dit beïnvloedt het uiteindelijke rapportcijfer.

Ten opzichte van omliggende gemeenten heeft de gemeente Dronten als minpunt :

- Te weinig verbinding met andere dorpen.
- Samenwerking tussen gemeente en (kleine) ondernemers is niet optimaal.
- Trage besluitvorming, weinig ondernemend vermogen.
- Bereikbaarheid, met name de verkeersproblematiek rondom Roggebot en N50.
- Er wordt veel naar de grotere (vaak dezelfde) bedrijven gekeken terwijl we super zijn in het MKB. En er zijn bedrijven die op de wereldmarkt opereren en die niet zichtbaar zijn.

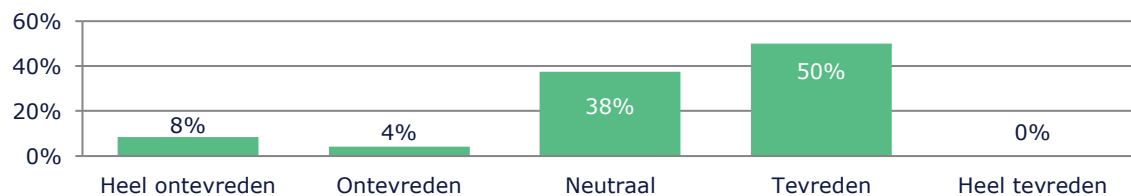
9.4 Burgerpeiling

Aan de inwoners zijn vragen voorgelegd die ingaan op verschillende thema's rondom het economisch vestigingsklimaat. In deze paragraaf zijn de meest opvallende resultaten uit de vragenlijst uitgewerkt.

Winkelaanbod en andere voorzieningen

Uit onderstaande figuur blijkt dat het merendeel van de respondenten tevreden is over het winkelaanbod. Opvallend is dat slechts 12% van de respondenten hierover ontevreden is. Als inwoners ontevreden zijn heeft dit voornamelijk te maken met de leegstand van winkels in het centrum. Dit valt volgens hen te wijten aan de hoge huur van de panden.

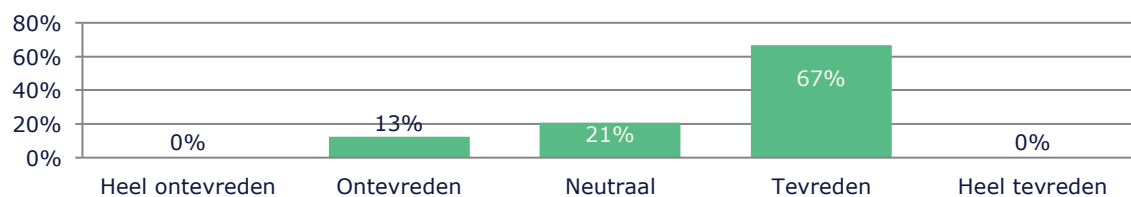
Figuur 11 In hoeverre bent u tevreden over het winkelaanbod? (N = 24)

'Door ons slechte winkelaanbod zal ik als inwoner van Dronten die toch al gewend is aan reizen voor de bioscoop naar Zwolle rijden, voor het shoppen naar Almere en voor uiteten naar Elburg. Is het niet van belang dat ik als inwoner liever mijn geld uitgeef in de gemeente waar ik woon?'

Ook wat betreft overige voorzieningen zoals onderwijs, gezondheidszorg, sport en cultuur zijn de respondenten tevreden. Wel wordt door enkele inwoners opgemerkt dat het belangrijk blijft om de jongeren te blijven binden aan Dronten, anders vertrekken al deze goed opgeleide vakkrachten naar andere plaatsen.

Figuur 12 In hoeverre bent u tevreden over de hoeveelheid voorzieningen? (N = 24)

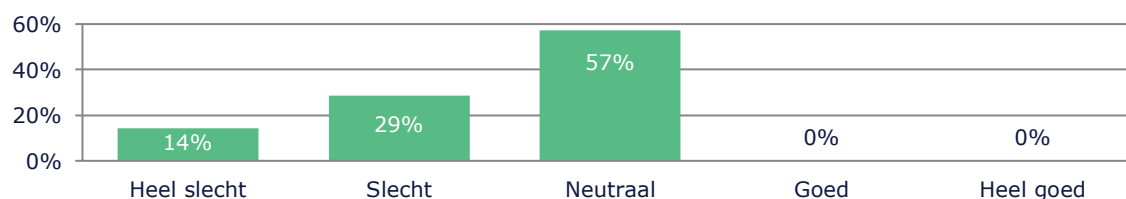

'Ten slotte is een goede onderwijsvoorziening (uitbreiding mbo) voor de opleiding van goede vakkrachten (techniek, zorg en onderwijs) noodzakelijk. Dan blijf je jonge mensen aan Dronten binden, anders vliegen ze uit, wat de laatste jaren veel gebeurt.'

Informatievoorziening en duurzaamheid

In de vragenlijst is gevraagd hoe goed geïnformeerd inwoners zijn wanneer ondernemingen zich vestigen in de gemeente die gevolgen kunnen hebben voor de leefomgeving van de burger. Het grootste aandeel respondenten staat hier neutraal in. Opvallend is dat geen van de respondenten aangeeft goed of heel goed geïnformeerd te zijn.

Figuur 13 Wanneer ondernemingen zich vestigen in de gemeente, dan kan dit gevolgen hebben voor de leefomgeving. Hoe goed wordt u daar als burger over geïnformeerd? (N = 21)

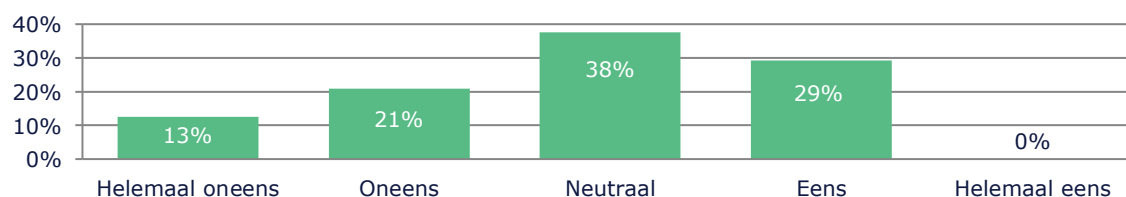
Uit de open antwoorden blijkt dat ondernemers zich minder betrokken voelen wanneer het initiatieven betreft rondom duurzame energie zoals het plaatsen van windmolens. Enkele inwoners merken op dat ze wel goed betrokken zijn bij de komst van de Lidl.

'Kijk naar windplan groen. Communicatie naar de inwoners moet vele malen beter en niet als het plan bijna klaar is, maar in een vroeg stadium.'

'Bij de Lidl-discussie juist goede communicatie. Maar bij de bedrijven die zich aan de rand van het dorpsbos vestigden, was er absoluut geen communicatie.'

Aan de inwoners is ook gevraagd of zij het idee hebben dat Dronten er alles aan doet om de bedrijven duurzaam te laten ondernemen door bijvoorbeeld zelf het goede voorbeeld te geven. Hier zijn de meningen over verdeeld. Bijna een derde (29%) van de inwoners ziet wel dat de gemeente actief is doordat ze bijvoorbeeld met elektrische auto's rijden. Maar ook ruim een derde (34%) geeft aan dat de gemeente Dronten beter zou kunnen handelen als het duurzaamheid betreft. Bijvoorbeeld doordat er veel leegstand is op het industrieterrein en er alsnog op andere plekken weer veel gebouwd wordt.

Figuur 14 Ik heb het idee dat de gemeente Dronten er alles aan doet om de bedrijven duurzaam de laten ondernemen door zelf het goede voorbeeld te geven (N = 24)

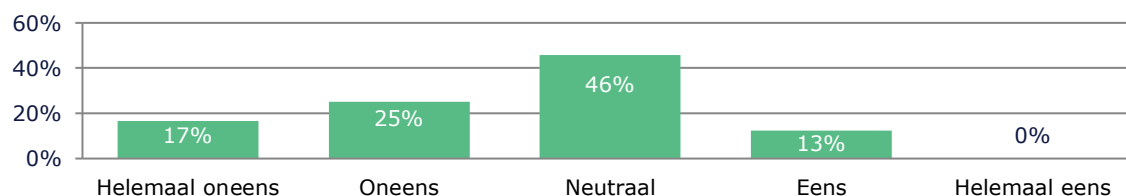
'Ik merk het niet en dat is het probleem. De industrieterreinen zijn er wel, maar ondanks dat

daar veel leeg staat, wordt er toch op andere plaatsen gebouwd. Jammer!

'Ze zijn daarin wel actief, maar het kan anders. Bijvoorbeeld met die winkel aan de Dieze. Laat ze lekker ondernemen. En bemoei je er niet meer mee als gemeente. Ik vind het een pracht initiatief.'

Bijna de helft van de inwoners geeft aan dat ze er neutraal instaan of de gemeente actief erop stuurt dat het juiste bedrijf op de juiste plaats staat (bijvoorbeeld om geluidsoverlast, verkeersoverlast maar ook horizonvervuiling te beperken). Toch geeft ook een groot deel (42%) aan dat de gemeente hier niet actief op stuurt. Dit is volgens de respondenten met name af te leiden aan de grote hoeveelheid windmolens, het gedoe rondom de Lidl maar ook de opzet rondom de afvalverwerking en de verbouwing van het stadhuis.

Figuur 15 Ik merk dat de gemeente actief erop stuurt dat het bedrijf op de juiste plaats staat (N = 24)

9.5 Bevindingen ten aanzien van de evaluatie

In de gesprekken geeft de raad aan graag actiever geïnformeerd te willen worden over de voortgang op het economisch beleid. Een lacune hierbij is dat in de financiële rapportages binnen de P&C-cyclus weinig indicatoren zijn waaruit blijkt hoe Dronten zich op economisch vlak ontwikkelt. In de begroting worden bovendien andere indicatoren gebruikt dan in de beleidsvisie. Ook als het gaat om andere instrumenten zoals www.waarstaatjegemeente.nl en het MKB onderzoek (laatste uit 2016), dan zijn deze lastig te relateren aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente Dronten (zie ook H 8.3). Hierdoor zijn de prestaties niet te monitoren. Met andere woorden, er is geen zicht op de effectiviteit van het economisch beleid.

Aan de andere kant bemerken respondenten vanuit zowel de gemeente als externe partijen (ondernemers en regiopartners) dat de betrokkenheid vanuit de raad niet altijd even groot is (zie ook H 9.1). Al worden wel er wel stappen genomen om de betrokkenheid te vergroten vanuit zowel ambtelijke als raadskant. Zo geven verschillende respondenten vanuit de ambtelijke organisatie aan dat ze zeker de meerwaarde zien in het vaker informeren van de raad, bijvoorbeeld door raadsinformatiebijeenkomsten te houden.

Gezien het geringe aantal respondenten op de vragenlijsten kunnen er geen conclusies getrokken worden die representatief zijn voor de gehele doelgroep ondernemers en inwoners. Wel staven de resultaten uit de vragenlijst hetgeen dat in de interviews naar voren is gekomen. Zo komt uit zowel de interviews als de vragenlijst naar voren dat ondernemers het gevoel hebben dat er op het gebied van duurzaamheid nog weinig actie wordt ondernomen door de gemeente Dronten.

Ook voelen de (veelal kleinere) ondernemers zich niet altijd voldoende betrokken bij de beleidsvorming. Ondernemers die zich wel betrokken voelen zijn dit vaak via de SEA-groepen.

Inwoners zijn veelal tevreden over het winkelaanbod en de overige voorzieningen binnen de gemeente. Wat betreft de informatievoorziening met name ook rondom duurzaamheidsthema's zien ook zij nog wel wat ruimte voor verbetering. Het zou hierbij goed zijn als de gemeente zelf (nog) actiever uitdraagt bezig te zijn met maatschappelijke thema's zoals duurzaamheid en leefbaarheid.

Bijlage 1 Normenkader

Onderzoeksvraag	Norm
Beleid	
1. Heeft de gemeente Dronten economisch beleid? Zo ja, hoe is dat geformuleerd: zijn de doelen, beoogde effecten en in te zetten middelen expliciet gemaakt?	<ul style="list-style-type: none"> • Het beleidskader is vastgesteld en actueel. • Er is sprake van samenhang met andere beleidspijlers (vice versa). • De raad heeft duidelijke kaders aangegeven voor het beleid, in relatie tot doelgroepen en instrumenten. • Ondernemers en inwoners hebben kunnen meedenken bij de formulering van het beleid.
2. Hoe zijn in dat beleid maatschappelijke ontwikkelingen en trends, zoals de energietransitie, transformatie naar een duurzamere economie en internet/ICT-ontwikkelingen meegenomen?	<ul style="list-style-type: none"> • Er is herkenbaar aandacht besteed aan omgevingsfactoren en ontwikkelingen in de omgeving bij het bepalen van het beleid: <ul style="list-style-type: none"> ◦ deze zijn benoemd, en ◦ er is op ingespeeld met maatregelen/acties • M.b.t. duurzaamheid: er is expliciet aandacht voor het stimuleren van maatregelen op het gebied van duurzame energie en de circulaire economie. Ook is er aandacht voor zuinig ruimtegebruik en de verbinding met de natuur. • M.b.t. arbeidsmarkt: er wordt ingespeeld op voldoende en kwalitatief hoogwaardig aanbod van arbeidskrachten (bijvoorbeeld via stimulering dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt participeren en scholing/onderwijs). • M.b.t. internet/ICT: in de beleidsplannen wordt ingespeeld op nieuwe technologische mogelijkheden.
3. Welke doelen en bijbehorende effect- en prestatie-indicatoren heeft de gemeente Dronten opgesteld? En welke afspraken zijn er gemaakt over de monitoring?	<ul style="list-style-type: none"> • Doelen en indicatoren zijn benoemd. • Er wordt periodiek gemonitord op de doelen. • Waar nodig wordt er bijgestuurd.
4. In hoeverre zijn ondernemers, kennisinstellingen, de raad en inwoners actief betrokken bij de beleidsontwikkeling?	<ul style="list-style-type: none"> • Doelgroepen zijn herkenbaar benoemd in het beleid. • Genoemde partijen zijn vooraf betrokken bij het formuleren van het beleid.

Organisatie	
5. Hoe wordt het economisch beleid geïmplementeerd? Waar zijn de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden belegd als het gaat om economisch beleid?	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over wie waarvoor verantwoordelijk is. • De beleidsplannen zijn geoperationaliseerd in acties/projecten met heldere verantwoordelijken. • Er zijn middelen beschikbaar voor uitvoering van het beleid.
Uitvoering	
6. In hoeverre worden ondernemers betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van het economisch beleid, en het meedenken over hoe maatschappelijke ontwikkelingen op een goede manier kunnen worden meegenomen?	<ul style="list-style-type: none"> • Er is periodiek contact met belangrijke stakeholders op ambtelijk dan wel bestuurlijk niveau. • Bij relevante acties zijn ondernemers betrokken of voeren de plannen uit.
7. Zijn er afspraken over samenwerking met andere gemeenten, de provincie en uitvoeringsorganisaties, zoals Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen gemaakt?	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn duidelijke afspraken gemaakt met samenwerkingspartners in het beleid. • Partijen spelen een rol in de uitvoering van het beleid en treffen elkaar periodiek.
8. En hoe verloopt de samenwerking in de uitvoeringspraktijk?	<ul style="list-style-type: none"> • Beschrijving van de samenwerking tussen de partijen, inclusief oordeel van de partijen zelf in deze.
Resultaten	
9. Welke prestaties levert de gemeente Dronten op het gebied van het vestigingsklimaat en welke kosten zijn hiermee gemoeid?	<ul style="list-style-type: none"> • De prestaties en kosten van de gemeente kunnen inzichtelijk gemaakt worden.
Evaluatie	
10. Hoe wordt de gemeenteraad over de voortgang van het beleid geïnformeerd (en is dit eenduidig, tijdig, juist en volledig)?	<ul style="list-style-type: none"> • Informatiebeheer is gewaarborgd; het is vastgelegd waarover, hoe vaak en op welke manier er gerapporteerd moet worden aan de raad. • Er zijn formele afspraken over deling en borging van kennis. • Er wordt verantwoording afgelegd over (behaalde) resultaten, rechtmatigheid en doelmatigheid. • De verantwoordingsinformatie is voldoende

	<p>voor het stuurproces en wordt voldoende frequent aangeleverd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn vastgelegde afspraken met betrekking tot coördinatie en in het geval van escalatie. • De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn vastgelegd. • Er zijn voldoende mogelijkheden voor de raad om in te grijpen/invloed uit te oefenen.
<p>11. Hoe kijken ondernemers aan tegen het vestigingsklimaat van Dronten en de wijze waarop maatschappelijke ontwikkelingen daarin worden meegenomen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Er vindt periodiek overleg plaats met vertegenwoordigers vanuit de ondernemers. • Er worden bijeenkomsten gehouden met ondernemers of er zijn andere mogelijkheden voor ondernemers om hun ideeën kwijt te kunnen. • Ze worden betrokken bij (wijzigingen) van beleid. • Ze merken dat de gemeente duurzaamheid stimuleert en dat er aandacht is voor een faciliterend arbeidsmarktbeleid.
<p>12. Hoe wordt in de ontwikkeling en implementatie van het economisch beleid rekenschap gegeven van de wensen/behoefte van de burger nu en in de toekomst?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Er vinden bijeenkomsten/ontmoetingen plaats met inwoners, zoals informatiebijeenkomsten, inspraakavonden et cetera. • Er worden enquêtes gehouden. • Er zijn klachtenprocedures.
<p>13. Worden ondernemers verleid om zich blijvend te vestigen in Dronten?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Er is periodiek aandacht voor de tevredenheid van ondernemers. • Op klachten wordt adequaat gereageerd. • Ondernemers kunnen hun ideeën kwijt.

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

- Sociaal Economische Visie Dronten - Daadkracht door samenwerking
- Raadsvoorstel Sociaal Economische Visie Dronten
- Raadsbesluit Sociaal Economische Visie Dronten
- Gemeentelijke Programma Duurzaam Dronten
- Uitvoeringsprogramma Klimaat/Klimaatbeleidsplan 2018-2021
- Ruimtelijk beleid 2019
- Uitvoeringsagenda Toerisme en Recreatie
- Acquisitieplan Bedrijventerreinen Dronten, 2019
- Ontdek die ruimte in Dronten; Toekomstvisie 2025 Versie 6 maart 2007
- Coalitieakkoord 2019 - 2023 Provincie Flevoland
- Regio Zwolle: officiële site Regio Zwolle
- [Www.regioatlas.nl](http://www.regioatlas.nl) / Regio-monitor
- Rapportage MKB-vriendelijkste gemeente 2018 (uit april 2019)
- Programmabegroting 2017 t/m 2020, gemeente Dronten
- Jaarstukken 2017 en 2018, Gemeente Dronten
- VNG visie: Samen de regionale economie stimuleren
- Jaarplan 2020, van Horizon, "Op weg naar groei".
- Notitie Agrofoodfields 2017
- Economisch omgaan met financiële verhoudingen; een (regionaal) economisch perspectief op bestuurlijke en financiële verhoudingen. Advies Raad voor de financiële verhoudingen, juni 2017
- Informatie vanuit websites, zoals OVDD.NI
- Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleidsplan 2018-2021

Bijlage 3 Lijst van gevoerde gesprekken

Organisatie/functie/rol
Verantwoordelijk wethouder voor Economische Zaken
Delegatie raadsleden gemeente Dronten
Teammanager Gebiedsontwikkeling
Beleidsmedewerkers gemeente Dronten
Regisseur vergunningen en ontwikkeling
Acquisiteur gemeente Dronten
Accountmanagers gemeente Dronten
Provincie Flevoland
Ondernemersvereniging OVDD
Business Breakfast Club Dronten
Landstede/Het perron
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij
Strategisch adviseur Regio Zwolle
LTO Noord

Bijlage 4 Online vragenlijst inwoners en ondernemers

Vult u deze vragenlijst in als burger (inwoner van de gemeente Dronten) of als ondernemer?

- Burger
- Ondernemer

Vragenlijst Ondernemers

1. Wat is uw oorspronkelijke overweging geweest om zich in de gemeente te vestigen? (meerdere opties mogelijk)

- De ligging van Dronten
- Voldoende ruimte
- De bereikbaarheid
- De grondprijs
- Geboren en getogen
- Aantrekkelijke voorzieningen
- Voldoende goede arbeidskrachten
- Anders, namelijk: _____

Duurzaamheid

Bij duurzaamheidsbeleid kun je denken aan het beleid rondom energie (gericht op minder CO2 uitstoot, et cetera), zuinig gebruik van materialen (circulaire economie) en slim ruimtegebruik. Het gaat niet alleen om een gemeente die stimuleert, maar ook om een gemeente die dat op een manier doet waardoor er vertrouwen ontstaat dat investeren in een duurzaam economisch systeem zin heeft.

2. De gemeente stimuleert mij als ondernemer om duurzaam te ondernemen (bijvoorbeeld door te investeren in duurzame energie en het zuinig omgaan met materialen (circulaire economie)).

- Helemaal eens
- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Helemaal oneens

3. Ik merk als ondernemer dat de gemeente actief ruimtelijk ordeningsbeleid voert gericht op zuinig en efficiënt ruimtegebruik.

- Helemaal eens
- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Helemaal oneens

4. Kunt u aangeven waaruit u merkt dat de gemeente Dronten wel of niet actief stuurt op duurzaam ondernemen (dan wel het goede voorbeeld geeft)?

Arbeidsmarkt

5. Hoe tevreden bent u over de kwaliteit van het aanbod van arbeidskrachten op de arbeidsmarkt?

- Heel tevreden
- Tevreden
- Neutraal
- Ontevreden
- Heel ontevreden
- Niet van toepassing

Bereikbaarheid

6. Wat vindt u van de bereikbaarheid van uw eigen bedrijf (openbaar vervoer)?

- Heel goed
- Goed
- Neutraal
- Slecht
- Heel slecht
- Niet van toepassing

7. Wat vindt u van de bereikbaarheid van uw eigen bedrijf (per auto inclusief parkeren)?

- Heel goed
- Goed
- Neutraal
- Slecht
- Heel slecht
- Niet van toepassing

Invloed en inspraak

8 In hoeverre bent u betrokken geweest bij de totstandkoming van beleid dat van invloed is op uw onderneming (denk aan economisch beleid, maar ook aan recreatie, milieu beleid etc.)

- Heel betrokken
- Betrokken
- Neutraal
- Een beetje betrokken
- Helemaal niet betrokken

9. Kunt u dat nader toelichten? (ook op welk terrein dat was)

10. Wat vindt u van de administratieve lastendruk (bijvoorbeeld als het gaat om een vergunningaanvraag of voldoen aan gemeentelijke regelgeving)?

- Heel laag
- Laag
- Geen ervaring
- Hoog
- Heel Hoog

Het vestigingsklimaat

11. Hoe tevreden bent u over het economisch klimaat in uw gemeente? Op een schaal van 1 tot 10?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

12. Hoe groot is de kans dat u als ondernemer in de gemeente Dronten blijft de komende jaren?

- Heel groot
- Groot
- Neutraal
- Klein
- Heel klein

13. Ten opzichte van omliggende gemeenten heeft de gemeente Dronten als pluspunt :

14. Ten opzichte van omliggende gemeenten heeft de gemeente Dronten als minpunt :

Vragenlijst inwoners

Aanbod winkels, voorzieningen en bereikbaarheid

1. In hoeverre bent u tevreden over het winkelaanbod (hoeveelheid aan winkels) in de gemeente Dronten?

- Heel tevreden
- Tevreden
- Neutraal
- Ontevreden
- Heel ontevreden

2. Hoe tevreden bent u over de kwaliteit van de voorzieningen in de gemeente Dronten, zoals onderwijs, gezondheidszorg, sport en cultuur?

- Heel tevreden
- Tevreden
- Neutraal
- Ontevreden
- Heel ontevreden

3. In hoeverre is er voldoende parkeergelegenheid rondom de winkelcentra?

- Altijd
- Vaak
- Neutraal
- Soms
- Nooit

Werkgelegenheid

4. Hoe tevreden bent u over de werkgelegenheid in de gemeente Dronten?

- Heel tevreden
- Tevreden
- Neutraal
- Ontevreden
- Heel ontevreden

Duurzaamheid

Bij duurzaamheidsbeleid kun je denken aan het beleid rondom energie (gericht op minder CO2 uitstoot, et cetera), zuinig gebruik van materialen (circulaire economie) en slim ruimtegebruik. Het gaat niet alleen om een gemeente die stimuleert, maar ook om een gemeente die dat op een manier doet waardoor er vertrouwen ontstaat dat we komen tot een duurzaam economisch systeem.

5. Ik heb het idee dat de gemeente Dronten er alles aan doet om de bedrijven duurzaam te laten ondernemen door zelf het goede voorbeeld te geven.

- Helemaal eens
- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Helemaal oneens

6. Ik merk dat de gemeente actief erop stuurt dat het juiste bedrijf op de juiste plaats staat (bijvoorbeeld om geluidsoverlast, verkeersoverlast maar ook horizonvervuiling te beperken).

- Helemaal eens
- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Helemaal oneens

7. Kunt u aangeven waaruit u merkt dat de gemeente Dronten wel of niet actief stuurt op duurzaam ondernemen (dan wel het goede voorbeeld geeft)?

Inspraak en raadpleging

8. Wanneer ondernemingen zich vestigen in de gemeente, dan kan dit gevolgen hebben voor de leefomgeving. Hoe goed wordt u daar als burger over geïnformeerd?

- Heel goed
- Goed
- Neutraal
- Slecht
- Heel slecht

9. Heeft u hierbij een voorbeeld

10. Ik ben tevreden over de door de gemeente geboden mogelijkheden om mee te denken bij de totstandkoming van beleid als het gaat om mijn leefomgeving?

- Helemaal eens
- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Helemaal oneens

Economisch klimaat

11. Op welk thema moet de gemeente Dronten de komende jaren inzetten om het economisch vestigingsklimaat te verbeteren, zodat meer bedrijven zich hier vestigen en er ook een hoog voorzieningenniveau geborgd blijft? (meerdere opties mogelijk)

- Duurzaamheid
- Zorg
- Onderwijs
- Lastenverlichting
- Cultuuraanbod
- Werkgelegenheid
- Sport
- Bereikbaarheid
- Winkelaanbod
- Recreatie
- Anders

12. Kunt u dit toelichten?

BMC

YACHT GROUP

BMC Onderzoek
Postbus 10242
2501 HE DEN HAAG

070 – 310 38 00
info@bmc.nl

www.bmc.nl

Aan
Rekenkamer Dronten

Onderwerp: reactie eindrapport "onderzoek naar het economisch vestigingsklimaat in Dronten"

Geachte leden van de Rekenkamer,

Het college dankt uw Rekenkamer en BMC-onderzoek voor de uitvoerige analyse en waardevolle aanbevelingen die u hebt verwoord in uw onderzoek dat heeft uitgemond in het eindrapport "Onderzoek naar het economisch vestigingsklimaat in Dronten". De gesprekken die we zowel ambtelijk als bestuurlijk met de vertegenwoordigers van BMC-onderzoek hebben gehad, hebben we als plezierig en constructief ervaren. De timing van de keuze voor dit onderwerp sluit goed aan bij de eind dit jaar geplande voorbereiding van de herijking van de huidige sociaal economische visie.

Wij zien in uw rapport een aantal hoofdlijnen:

- Dronten doet het op economisch gebied op veel vlakken heel goed.
- Draag dat meer uit, denk na over actievere communicatie over de voortgang van lopende projecten en behaalde resultaten richting de gemeenteraad en haar stakeholders.
- Zorg voor actieve voortgangs- en verantwoordingsrapportage over de voortgang van de doelstellingen van het economisch beleid.
- Trek meer samen op met regiopartners die dezelfde doelstellingen nastreven zoals provincie en Horizon.
- De samenwerking binnen de SEA-groepen wordt als positief ervaren. Aandachtspunt hierbij is de hoeveelheid groepen, de doorstroming in de groepen en de status van de SEA-groepen.
- Formuleer in het herijkte beleid prestatie-indicatoren die gekoppeld kunnen worden aan beleidsdoelstellingen. Maak daarbij onderscheid in zaken waar de gemeente wel en geen meetbare invloed op heeft.
- Ontwikkel een visie op regionaal samenwerken.

Met inachtneming van deze hoofdlijnen komt u in uw rapport tot een aantal aanbevelingen. Voor de leesbaarheid benoemen we eerst de aanbeveling en zullen we deze per punt van een (cursieve) reactie voorzien.

Bijlage(n): --

Aanbevelingen ten aanzien van beleid

1. College: Zorg dat er voor de speerpunten Agro & Food en Vitale Centra zo snel mogelijk een actieplan wordt geschreven en vastgesteld, zoals ook is aangegeven in de Sociaal Economische Visie. Doordat er geen (vastgestelde) plannen zijn voor deze speerpunten, is de voortgang op de uitvoering momenteel niet te monitoren.

- *Met de ontwikkeling van de actieplannen Vitale centra is eind 2019 gestart. De planning is dat de actieplannen vitale centra in juli 2020 aan de raad worden aangeboden.*
- *Voor het speerpunt Agro & Food is de Agrofood-fields-visie in samenwerking met ondernemers en de SEA-groep Dynamiek in de Landbouw opgesteld. Deze visie omvat diverse actiepunten op het gebied van agrofood. Het college zal naar aanleiding van uw advies alles wat sindsdien aan acties is ondernomen samenvatten in een voortgangsrapportage en de raad hierover informeren.*

2. College: Benut het inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, zoals duurzaamheid en de circulaire economie nog nadrukkelijker in het beleid en communiceer, daar waar dat al terugkomt in beleid, hier meer en beter over.

- *Deze aanbeveling ziet het college als een goed aanknopingspunt om mee te nemen in de herijking van de sociaal economische visie. Deze aanbeveling neemt het college dan ook over.*
- *Het punt van de actievere communicatie onderschrijven wij. In samenwerking met de raad wenst het college gevolg te geven aan deze aanbeveling. Voor wat betreft het inspelen op actuele maatschappelijke ontwikkelingen zal het college dit tijdens economische raadsinformatiebijeenkomsten aan de orde stellen.*
- *In het rapport komen we het begrip duurzaamheid in verschillende vormen terug. Het is goed om hier te verduidelijken dat het in dit onderzoek niet om een evaluatie van het duurzaamheidsbeleid gaat. We zien duurzaamheid in dit opzicht in relatie tot duurzaam en circulair ondernemen.*

3. College en raad: Zorg dat er voortgangs- of verantwoordingsinformatie wordt bijgehouden over de voortgang op de doelstellingen uit ieder actieplan. En zorg ervoor dat er meetbare indicatoren worden opgenomen die verbinding houden met de doelstellingen en de ontwikkelingen op bepaalde thema's.

- *Deze aanbeveling ziet het college als een goed aanknopingspunt om mee te nemen zowel in de herijking van de sociaal economische visie en de (actie)plannen die momenteel of nog worden opgesteld. Het college zal hierbij onderscheid maken in indicatoren waar de gemeente wel en waar de gemeente geen invloed op heeft.*
- *De voortgangsinformatie en monitoring zullen we een prominentere rol gaan geven, hierbij zullen we afstemming zoeken met de planning- en control cyclus.*
- *Bij de inrichting van deze informatievoorziening wordt de gemeenteraad betrokken.*

Aanbevelingen ten aanzien van de organisatie

4. College: Zet in op het verder uitbouwen en versterken van accountmanagement en acquisitie, maar zorg er bovenal voor dat de resultaten hiervan en de nieuwe integrale werkwijze inzichtelijk worden gemaakt.

- *Het college neemt deze aanbeveling over, dit punt past bij de versterking van de communicatie en informatievoorziening. Bij de herijking van de sociaal economische visie wordt tevens de ingezette lijn van acquisitie en accountmanagement geëvalueerd. Onze insteek is zeker dat we in zullen zetten op het verder versterken van acquisitie en accountmanagement.*
- *In zijn algemeenheid merken we op dat de inzet en betrokkenheid van de medewerkers in de organisatie groot is, er wordt veel werk verricht. Vanuit dit perspectief is het een belangrijk aandachtspunt om daarbij ook keuzes te maken omdat niet alles tegelijk kan.*

5. College: Zorg dat de SEA-groepen facilitair ondersteund worden door de gemeente. Het bedrijfsleven is bereid mee te denken, maar moet ondersteund worden zodat zij zich kan richten op de inhoud. Met dit soort ondersteuning is ook een grotere bereidheid om deel te nemen te verwachten, waardoor meer roulatie in de SEA-groepen kan komen.

- *Wij zullen met de SEA-groepen in gesprek gaan over de behoefte als het gaat om de ondersteuning. Als het gaat om de roulatie in de SEA-groepen zijn wij met de Rekenkamer van mening dat dit een aandachtspunt is. We willen overigens benadrukken dat wij daar nu ook nadrukkelijk naar kijken. De afgelopen jaren heeft er al de nodige verversing plaatsgevonden, we verwijzen daarbij naar het gestelde op blz 32 van het rapport over de doorstroming en verversing van de SEA-groepen.*

6. College: Overweeg voor de nieuwe beleidsvisie om tot wat bijstellingen te komen in het aantal en de indeling van de SEA-groepen en/of de onderlinge interactie. Doordat de groepen zijn opgesplitst naar relatief veel sectoren en thema's, kan dit de integraliteit en het leggen van cross-sectorale verbindingen die kunnen zorgen voor innovaties ongewild belemmeren.

- *De bijstelling en een meer wenselijke vorm van de indeling van de SEA-groepen wordt meegenomen bij de herijking van de sociaal economische visie. Het college erkent dat de sectorale benadering die er nu in zit mogelijke cross-overs kan belemmeren. De onafhankelijke rol van de leden van de SEA-groep zullen we expliciet gaan beschrijven.*

Aanbevelingen ten aanzien van de uitvoering

7. College: Maak transparant over welke onderwerpen het bedrijfsleven wel of niet kan meepraten en adviseren en geef aan wat de status van een advies is. Koppel na besluitvorming over een advies zorgvuldig (direct en beargumenteerd) terug wat er met het advies is gedaan. Vanuit zowel ondernemers als de vertegenwoordigende clubs is meer helderheid gevraagd als het gaat om hun betrokkenheid en input. Meedenken en

schrijven kost tijd, dus het zou goed zijn als de gemeente ook rekenschap geeft van de geleverde moeite en de wijze waarop dit wordt meegenomen in de uitvoering van het beleid.

- *Het college kan zich vinden in de aanbeveling van de Rekenkamer om de status van een advies van de SEA-groepen aan de voorkant expliciet te duiden zodat verwachtingen helder zijn. Daarnaast verwijst het college naar het iteratief proces dat in de sociaal economische visie beschreven staat. Hierbij adviseren de SEA-groepen, stelt de gemeenteraad de kaders vast en voert het college de visie uit in actieplannen en legt deze voor aan de gemeenteraad.*
- *Tegelijkertijd is de gemeente blijvend in gesprek met de SEA-groepen. Hun rol houdt niet op als er een besluit is genomen over een thema.*

8. College en raad: Ontwikkel een duidelijke visie/strategie op regionaal samenwerken. Het is belangrijk om goed voor ogen te hebben wat men uit de regionale samenwerking wil halen en met welke partijen Dronten over welke thema's/onderwerpen samenwerkt en wanneer men tevreden is over de effectiviteit van de samenwerking.

- *De gemeente Dronten bevindt zich letterlijk tussen de regio Zwolle en de Metropool Regio Amsterdam (MRA). We zijn al actief betrokken bij de Regio Zwolle en bij samenwerking in DUN-verband. Dronten, Urk en de Noordoostpolder zijn allen lid van de Regio Zwolle. In het voorjaar is een manifest ondertekend en overhandigd aan de commissaris van de Koning van de provincie Flevoland. Door dit initiatief is de provincie Flevoland nu actief bezig de samenwerking te zoeken met de regio Zwolle. Door meer samenwerking te zoeken met Lelystad willen ons ook verbinden met de MRA. Deze vormen van samenwerking willen we de komende twee jaar verbreden en verdiepen.*

9. College: Profileer Dronten beter naar buiten toe. Als de gemeente impact wil maken in regionaal verband, is focus op een beperkt aantal speerpunten nodig, 'daar waar de gemeente goed en uniek in is'.

- *Deze aanbeveling wordt omarmd door het college. Op basis van het acquisitieplan wordt nu al actief ingezet op zichtbaarheid van Dronten als een aantrekkelijke economische vestigingsplaats. Zo zijn we actief op beurzen gericht op het bedrijfsleven. Hier worden de USP's van de gemeente Dronten in de markt gezet. Verdere doorontwikkeling willen we samen met Dronten Marketing op gaan pakken.*

10. College: Trek meer samen op met regiopartners die de facto dezelfde doelstellingen nastreven zoals de provincie en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij. Door de samenwerking met deze organisaties te versterken kunnen ondernemers en onderwijsinstellingen meer profiteren dan wanneer ze alleen optrekken bij bijvoorbeeld het binnenhalen van (inter)nationale subsidies.

- *De banden met de provincie en Horizon zijn de laatste tijd over en weer verder aangehaald. Wij erkennen de aanbeveling dat het belangrijk is om samenwerking te zoeken met partijen die dezelfde doelstellingen hebben. Het is natuurlijk van belang dat die partijen zelf die meerwaarde ook zien. We merken dat zowel de*

provincie Flevoland als Horizon hier ook zwaarder op in willen zetten. We zien dan ook goede kansen in een verdergaande samenwerking.

Aanbevelingen ten aanzien van de resultaten

11. College en raad: Stel een set aan prestatie-indicatoren op die gekoppeld kunnen worden aan de beleidsdoelstellingen. Maak duidelijk onderscheid in zaken:

- o Waar de gemeente via haar beleid en acties invloed op heeft. Hier kunnen output-indicatoren voor worden bepaald, gekoppeld aan de actieplannen (een soort thermometer; hierbij geldt het credo 'meten is weten').
- o Macro-economische ontwikkelingen waar wel op ingespeeld moet worden met het beleid, maar waar de gemeente geen meetbare invloed op heeft (een soort barometer; hiervoor geldt het credo 'doe meer met ongeveer').

- *Deze aanbeveling ziet het college als een waardevolle aanbeveling om mee te nemen in de herijking van de sociaal economische visie en de onderliggende beleidsdoelstellingen. Het college zal hierbij onderscheid maken in indicatoren waar de gemeente wel en waar de gemeente geen invloed op heeft. Hier kunnen we vervolgens in de monitoring en verantwoording gebruik van maken.*

12. College: Benut de kennis van Horizon en de provincie op dit gebied en trek waar mogelijk samen op. Horizon maakt onderscheid tussen 'causaliteit' en 'plausibiliteit' relaties. Door hier samen in op te trekken, kan ook gerichter worden afgesproken wie welke acties op zich neemt.

- *Deze aanbeveling wordt omarmd door het college, zie ook aanbeveling 10. We denken dat het goed is om dit in de vorm van een samenwerkingsagenda te gieten, dan is duidelijk wat partijen van elkaar kunnen verwachten.*

13. College: Koppel de resultaten ten aanzien van de beleidsdoelstellingen periodiek terug.

- *Zie reactie bij aanbeveling 3. We zullen hierbij balans moeten vinden bij de gedetailleerdheid van de informatie. De gemeenteraad stuurt uiteraard op hoofdlijnen, daar zullen we bij de informatievoorziening rekening mee houden. We willen dit proces graag met de raad verder vorm en inhoud geven.*

Aanbevelingen ten aanzien van de monitoring en verantwoording

14. College: Betrek de gemeenteraad bij het inrichten van de informatievoorziening, zodat raadsleden mee kunnen bepalen hoe en wanneer ze worden ingelicht over zowel de inhoudelijke taakuitvoering als de voortgang op de doelstellingen en de prestatie-indicatoren.

- *Zie reactie bij aanbeveling 3.*

15. College: Zorg ervoor dat de verantwoording en monitoring structureel worden ingericht. Maak er geen incidenteel onderzoek (of monitoringsrapportage) van, want hiermee is de voortgang niet te volgen. Koppel de beleidsdoelstellingen aan de monitor, zodat ook is na te gaan in hoeverre de streefwaarden worden gerealiseerd.

- *Zie reactie bij aanbeveling 3 en 13.*

16. College: Organiseer raadsinformatiebijeenkomsten ('zicht op beleid') waarbij ambtenaren een toelichting geven op de totstandkoming van een beleidsnota of belangrijke achtergrondinformatie geven over ontwikkelingen op thema's waar samen met andere partijen aan gewerkt wordt.

- *Hier waren we al mee gestart omdat we de informatiebehoefte herkennen en graag willen faciliteren. Voor 2 april jl. stond een raadsinformatiebijeenkomst gepland. Deze kon door de corona-maatregelen geen doorgang vinden. In samenspraak met de griffie gaan we hier een andere vorm voor kiezen. In de wijze van informatievoorziening willen we dit jaarlijks gaan doen, zo staat het ook in de Sociaal Economische Visie opgenomen. De bijeenkomsten kunnen gericht zijn op de eigen economische activiteiten, maar kunnen ook ingevuld worden voor economische thema's vanuit regio of door regionale partners. Op die manier wordt ook die vorm van samenwerking duidelijker zichtbaar voor de gemeenteraad.*

17. College: Breng de ervaringen van ondernemers en burgers beter in beeld. Voor de doorontwikkeling van beleid is de input van burgers en ondernemers een belangrijke pijler. Daarbij heeft ook de raad behoefte aan meer gevoel bij de praktijk.

- *We erkennen het belang van deze input. In samenspraak met de gemeenteraad zullen we kijken hoe we die behoefte meer invulling kunnen geven. Uit het feit dat er relatief weinig reacties op de vragenlijst voor dit Rekenkameronderzoek binnenkwamen blijkt dat het best lastig is om deze input te verzamelen. We kunnen ons voorstellen dat we daar ook bijvoorbeeld de ondernemers- en winkeliersvereniging bij betrekken, alsmede organisaties zoals LTO.*

18. College: Zorg ervoor dat er een structurele monitoring wordt ingericht.

- *Met deze aanbeveling zijn we het eens, zie ook onze reactie op de vorige aanbevelingen.*

Meer periodiek overleg

In de conclusies van het rapport lezen we een uitgesproken behoefte van belangenorganisaties om meer overleg. Wij hebben periodiek overleg met belangenverenigingen als LTO, Stichting Does en de OVDD. De vergaderfrequentie is in deze overleggen onderwerp van gesprek geweest. Op basis van die uitkomsten herkennen we de behoefte aan intensivering van het overleg niet, maar we zullen dit uiteraard met hen bespreken en daar zo nodig aanvullende afspraken over maken.

Tot slot

Het college hoopt met deze reactie een bijdrage te leveren aan uw onderzoek en ziet de eindrapportage en presentatie aan de gemeenteraad van Dronten met veel belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

het college van Dronten

drs. T. van Lenthe
Secretaris

drs. J.P. Gebben
Burgemeester

Datum : 16 juni 2020
Bladnr. : 8
Kenmerk : U20.004722/ GO/ HT

